

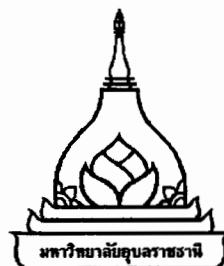
สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลลูน อําเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ

สายรุ้ง สมานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวัสดุศาสตร์
สาขาวิชาการปักครอง คณะวัสดุศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

พ.ศ. 2555

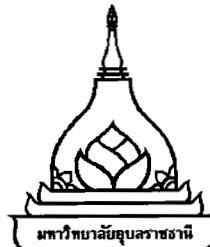
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

**THE RIGHTS TO POLITICAL PARTICIPATION OF PEOPLE'S IN SUB-
DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION: A CASE STUDY OF
DOON SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
KANTARAROM DISTRICT, SISAKET**

SAIRUNG SAMATHI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
MAJOR IN GOVERNMENT
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
UBON RATCHATHANI UNIVERSITY
YEAR 2012
COPYRIGHT OF UBON RATCHATHANI UNIVERSITY**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปักร่อง คณะรัฐศาสตร์

เรื่อง สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปักร่องส่วนท้องถิน :
ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัย นายสายรุ้ง สมชาติ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ มะโนรมย์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชวัช พันโตกาส)
..... กรรมการ
(ดร.ศรัณย์ สุดใจ)

..... คณบดี
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ รัชฎกุล)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รับรองแล้ว

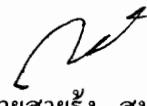
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ อินทร์ประสิทธิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีการศึกษา 2555

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่าน รองศาสตราจารย์ชวัช
พันโตกาส และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ มะโนรมย์ กรุณاسلัวอันมีค่าให้
คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการศึกษาวิจัยอย่างดีเยี่ยม อันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อ
ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นต้นแบบ ตัวอย่างที่ดีเยี่ยมในการเป็น
ผู้ให้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยของระบบของพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง ขอบพระคุณ
ดร.ปักสสร เธียรปัญญา ดร.ศรัณย์ สุดใจ และอาจารย์ในคณะทุกท่าน

ขอขอบคุณพี่ธเนศ พรมน้อย พี่โซ พี่อุ่นเรือน พี่ชาญ พี่สาวที่แสนใจดีๆแล้วห่วงใยให้
คำแนะนำอย่างดีตลอดมา ขอบคุณน้องอัน ตั้น เบิร์ด แอนน์ เปิล เจ็บที่ได้ร่วมทุกช่วงสุขร่วมแก้ไข
ปัญหาอุปสรรคตลอดระยะเวลาที่ศึกษาด้วยกันรวมถึงเพื่อนๆที่น้องๆ รู้สาสตรมหาบัณฑิต รุ่น 1
(รม.1) รู้สาสตรมหาบัณฑิต รุ่น 2 (รม.2) และรู้สาสตรมหาบัณฑิต รุ่น 3 (รม.3) ทุกท่าน¹
ขอขอบคุณ คุณเมธาร เมตดา นักวิชาการศึกษา ที่ช่วยเหลือด้านเอกสารธุรการภายในคณะอย่างดี
ขอขอบคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ พนักงานเจ้าหน้าที่ และประชาชน ในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลคุณที่slaveเวลาช่วยตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยความเต็มใจ
อย่างเป็นกันเอง

ที่สำคัญยิ่งกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่เป็นอย่างสูง ที่เคยสั่งสอนชุดประกาย
ความคิดที่ดี มีความรักความห่วงใยให้ลูกตลอดเวลา พร้อมทั้งยามที่เหนื่อยล้า เจอบัญหาอุปสรรค²
ต่างๆได้รับกำลังใจสำคัญจากการอบรมครัว น้องแทน น้องทิน และแดง เสนอ

(นายสายรุ้ง สามัช)

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลลดูน อำเภอ กันทราราม จังหวัด ศรีสะเกษ

โดย : สายรุ้ง สมานิ

ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : การปกครอง

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกวรรณ นาโนรมย์

ศัพท์สำคัญ : สิทธิ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 องค์การบริหารส่วนตำบล

งานวิจัยเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลดูน อำเภอ กันทราราม จังหวัด ศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งกฎหมายบัญญัติรับรองไว้และเพื่อศึกษาการรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลดูน อำเภอ กันทราราม จังหวัด ศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ สิทธิการเลือกตั้ง สิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง สิทธิการขอคดตอนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น สิทธิการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สิทธิการขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ สิทธิการตรวจสอบการบริหารงานโครงการ สิทธิการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและอารยธรรม เพื่อป้องกันและบรรเทาภัย ลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ให้กับชุมชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิทธิการรับฟังความคิดเห็น แสดงความไม่เห็นชอบ หรือต่อต้าน แต่สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค้านอื่นๆ กลับใช้ น้อยมาก ทั้งนี้สาเหตุหลักมาจากการที่ประชาชนให้ความสำคัญกับประกอบอาชีพและการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเฉพาะหน้าของครอบครัวมากกว่าที่จะมาเรียกร้องสิทธิ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองค้านอื่นๆ นอกจากนี้ประชาชนเห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่างหากเป็นผู้มีอำนาจทางการบริหารสั่งการและการขาดผู้นำภาคประชาชน เป็นแกนนำการเรียกร้องสิทธิคังกล่าว ดังนั้น งานศึกษาชิ้นนี้จึงสรุปได้ว่า ประชาชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ภาคประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อเงื่อนไขด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ตลอดจน
การขาดแกร่งนำสำคัญในการเรียกร้องสิทธิ ทำให้การรับรู้ดังกล่าวไม่ได้รับการปฏิบัติ

ABSTRACT

TITLE : THE RIGHTS TO POLITICAL PARTICIPATION OF PEOPLE'S IN
SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION: A CASE
STUDY OF DOON SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, KANTARAROM DISTRICT, SISAKET

BY : SAIRUNG SAMATHI

DEGREE : MASTER OF POLITICAL SCIENCE

MAJOR : GOVERNMENT

CHAIR : ASST.PROF.KANOKWAN MANOROM, Ph.D.

KEY WORDS : THE RIGHTS / POLITICAL PARTICIPATION / SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE / ORGANIZATION

The research was to investigate the rights to political participation of people as stipulated under the law and as perceived by the people and government officials in Doon sub-district administrative organization, Kantararom district, Sisaket. The findings revealed that people had a broad understanding in their rights to political participation, realizing that they have the rights to vote, to be a political candidate, to request the removal of the local council's administrators and members, to propose the local ordinance, to request the official information from government sectors, to monitor the project administration; to conserve natural resources, environment and to maintain local traditions, arts and cultural heritage. As a legal obligation, they knew that it was their duty to pay taxes and fees. However, when it came to practice, the people exercised the rights only for the following purposes: to vote and to be a political candidate. This was due to the fact that they placed priority in working and fixing financial problems in their families rather than requesting their political rights and participation. Through the people's view, the head of sub-district administrative organization was the person who had the sole authority to administrate and to give instructions. Another problem was the lack of people's leader to voice a request for the political rights on behalf of people. Thus, it could be concluded that the people were aware of their rights in political participation as prescribed by law. In contrast, the

abovementioned rights were hardly exercised because of the household socio-economic restrictions and the lack of people's leader to call for their rights.

สารบัญ

หน้า	
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ธ
บทที่	ม

1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปگครองส่วนห้องถิน : องค์กรบริหารส่วนตำบล	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน	18
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและพนักงานส่วนห้องถิน	27
2.5 สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนห้องถิน	33
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
3.1 หน่วยในการวิเคราะห์	38
3.2 ประชากร	38
3.3 เครื่องมือในการวิจัย	41
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการศึกษา	
4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	59
4.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากร	67
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	87
5.2 อภิปรายผล	92
5.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ	93
5.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	94
เอกสารอ้างอิง	95
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ	101
ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ	110
ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหน่วยประชากรของตำบลคุน สำเนาอย่างกันที่กรรมษ์ จังหวัดศรีสะเกษ	40
4.1 จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุน	46
4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ	51
4.3 ความรู้ในหลักการปักครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในตำบลคุน	54
4.4 ความรู้เกี่ยวกับการสมัครเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลที่ตนอยู่	55
4.5 หน้าที่ของประชาชนที่อาช้อดูในองค์การบริหารส่วนตำบลคุน	56
4.6 ความรู้เกี่ยวกับวาระในการดำเนินงานผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคุน	56
4.7 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น	57
4.8 ภาพรวมความรู้ในด้านการเมืองการปักครองส่วนท้องถิ่น	58
4.9 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 1)	59
4.10 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 2)	60
4.11 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 3)	61
4.12 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 4)	61
4.13 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 5)	62
4.14 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ภาพรวม)	63
4.15 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 1)	64
4.16 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 2)	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

สารบัญตาราง (ต่อ)

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.43 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2546 (ข้อ 5)	85
4.44 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2546 (ภาพรวม)	85

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

37

บทที่1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นการปกครองตามหลักของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิและเสียงในการปกครองตนเองอีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลรวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองและบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเบ็ดอำนาจตน (Daniel Wit, 1980; อ้างอิงจาก โกวิทย์ พวงงาม, 2544 : 20) นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเป็นหน่วยการปกครองซึ่งได้มีการเดือดตั้ง โดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ (Autonomy) พร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค และยังมีอำนาจเพียงพอที่จะทำกิจกรรมในท้องถิ่น ได้ด้วยตนเอง สามารถกำหนดตนโดย自己และควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายของตนเอง โดยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิความกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเองคือ

(1) สิทธิที่จะตรากฎหมายระเบียบข้อบังคับด่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น การตราเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นต้น

(2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคือมีอำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบโครงสร้างของการปกครองท้องถิ่นของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันเนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยลั่งแวดล้อม เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ เป็นต้น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะเป็นสถาบันศึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีส่วน

ได้เสียในการปกครอง อันจะนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบบประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นในระบบประชาธิปไตย เนื่องจากช่วยให้คนในท้องถิ่นต่างๆ ได้มีโอกาสเสนอปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการศึกษาทางการเมืองและเป็นแหล่งสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ให้เกิดขึ้น เป็นจิตใจเป็นและเป็นปัจจัยระดับด้านๆ ของประชาธิปไตยระดับชาติ (A Necessary Condition of National Democracy) อีกด้วย ทั้งนี้ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและสร้างสรรค์ อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนของเข้าเอง และขับร่างค่านิยมแบบประชาธิปไตยที่สำคัญอีก 2 ประการ คือ ความชอบธรรมของเหตุผลแต่ละบุคคล และความจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกเหตุผลเหล่านั้นว่าอันไหนมีความเหมาะสมมากที่สุด (ชเนคาว์ เจริญเมือง, 2540 : 40-41) ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน

นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นยังก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ เนื่องจากก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของตน การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้นำด้วยเส้นอน นโยบายที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นยังถือได้ว่า เป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ ให้ได้รับการอบรมเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นซึ่งทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติดีขึ้น อีกทั้งทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง รู้วิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหารการเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ในที่สุดประชาชนจะรู้สึกถึงการรักษาผลประโยชน์ของตน การมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองนั้นๆ ว่าเขาควรจะเลือกใคร พรรคการเมืองใดที่ดีที่สุดทั้งนี้ เพราะประชาชนมีโอกาสใกล้ชิดและสามารถติดต่อ สื่อสารเข้าถึงนโยบายและติดตามพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นได้ดีกว่าการเมืองระดับชาติ อีกทั้งทำให้ประชาชนได้เกี่ยวพันกับการเมืองตลอดเวลาจนเกิดกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอๆ ทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกว่าตัวเองจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมือง ไม่โดยตรงก็โดยอ้อม (โภวิทย์ พวงงาม, 2544 : 36)

ในบรรดาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้นองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) นับเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นหน่วยการปกครองที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนและขับมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทยที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย นอกจากนี้ ยังได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลทางกฎหมายให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ มีงบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเอง ไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง เพียงแต่มีการกำกับดูแลจาก

ส่วนกลางให้เป็นไปตามกฎหมาย มีอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรม กำหนดนโยบายการปักครองตนเองมีการวินิจฉัยสั่งการ ได้เอง มีการดำเนินการด้วยบุคคลที่ของตนเอง มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมด นับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปักครองตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่นภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆตามที่รัฐอนุญาตเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่างๆ จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นการปักครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่น ดังนั้นจึงสามารถรักษาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ช่วยกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปักครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองจนประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น รับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารประเทศในอนาคตและสอดคล้องกับการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเอง

อย่างไรก็ตามในการบริหารขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันของไทย ยังขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปักครองอย่างแท้จริง โดยมองว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปักครองของประชาชนเป็นการสร้างปัญหาความยุ่งยาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเกรงว่าประชาชนจะเข้ามายั่งผิด อันเป็นการกระทบกับผลประโยชน์ของตน นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีกฎหมายให้อำนาจรับรองคุ้มครองไว้อย่างแท้จริง

ตำบลคุณ อำเภอคันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นที่ตั้งของส่วนราชการอำเภอคันทรารมย์ที่มีองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่งคือ เทศบาลตำบลคันทรารมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ซึ่งประชาชนมีการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมดี ความมีการใช้สิทธิทางการเมืองในระดับสูง แต่ในความเป็นจริงประชาชนเข้าไปใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ทั้งที่มีกฎหมายบัญญัติ รับรองสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ ส่วนหนึ่งมาจากมีกฎหมายบัญญัติเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลากหลายฉบับ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้และใช้สิทธิของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมทั้งประชาชนยังขาดความกระตือรือร้นขาดใจจิตสำนึกร่วมกันในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดการรวมตัวกันเลือกตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเข้าไป ทำหน้าที่บริหาร กำหนดนโยบายที่เป็นความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เป็นปากเป็นเสียง สะท้อนปัญหาที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งในทางส่วนตัวของประชาชน ในท้องถิ่นก็ยังไม่เห็นความสำคัญในการเข้าไปใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครอง ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือไม่มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองคุ้มครองไว้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษในการศึกษาวิจัยเรื่องสิทธิการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า สิทธิการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีอยู่ในรัฐธรรมนูญและประชาชนรวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณสามารถรับรู้หรือเข้าใจถึงสิทธิที่มีอยู่นั้นได้มากน้อยเพียงใด จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและจะเป็นแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในด้านการเมืองการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอีกด้วย ตลอดจนจะเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้า

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสิทธิการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนซึ่งกฎหมายบัญญัติรับรองไว้

1.2.2 เพื่อศึกษารับรู้ถึงสิทธิการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเอกสารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองสิทธิการเมืองส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและการสังเกต ตลอดจนสัมภาษณ์ประชาชน รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามเพื่อให้ประชาชนตอบแบบสอบถาม โดยใช้ประชากรที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งประชาชนเหล่านี้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 357 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,282 คน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 สิทธิ (Rights) หมายถึง อำนาจของบุคคลที่จะกระทำการใดๆให้สำเร็จได้ในทางการเมืองการปกครองตามกฎหมายกำหนดไว้ซึ่งหมายความว่า เมื่อประชาชนรวมตัวกันเป็นประเทศขึ้น ประชาชนย่อมจะต้องสถาปัตยนิรบัตติทางการเมืองของตนให้รัฐจัดการปกครองแทนตัวเขา ในขณะเดียวกันรัฐก็ต้องรับประกันให้ว่าประชาชนจะมีสิทธินิรบัตติทางการเมืองเพื่อสามารถกระทำการตามที่ประชาชนปรารถนาและมีกฎหมายรับรอง ดังนั้นสิทธิดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องจัดทำให้แก่

ประชาชนเพื่อให้ประชาชนดำเนินการ อำเภอ กันทารามย์ จังหวัดศรีสะเกษสามารถใช้สิทธินี้ได้อ漾แก่เจ้าริงตามกฎหมาย

1.4.2 การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) หมายถึง การบริหารท้องถิ่นของรัฐที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในท้องถิ่นและสามารถกำหนดนโยบาย รวมทั้งมีงบประมาณและเงินที่เป็นของตนเอง เพื่อใช้ในการดำเนินการบริหารการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ อำเภอ กันทารามย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.4.3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) หมายถึง การที่ประชาชนในดำเนินการ อำเภอ กันทารามย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกระทำ และร่วมติดตาม ประเมินผล การพัฒนาชุมชนของตนเอง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ประชาชนทราบถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอันกฎหมายบัญญัติรับรองให้ไว้

1.5.2 ทำให้ทราบถึงระดับการรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรบริหารส่วนดำเนินการ อำเภอ กันทารามย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.5.3 ผลของการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้ให้เป็นฐานนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและปรับปรุงการบริหารงานในดำเนินการ อำเภอ กันทารามย์ จังหวัดศรีสะเกษให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบล และแนวคิด ทฤษฎีการเข้าไปมีส่วนร่วม ทางค้านการเมืองการปกครอง รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์กรบริหารส่วนตำบล
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน
- 2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและพนักงานส่วนท้องถิ่น
- 2.5 สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์กรบริหารส่วนตำบล

การปกครองท้องถิ่นนับเป็นรากฐานที่ดี และสำคัญที่สุดของการปกครองในระดับชาติ ตามระบบประชาธิปไตยที่ควรให้ความสำคัญในการฝึกฝนและปฏิบัติฐาน ความรู้ ความเข้าใจ และ มีความรับผิดชอบให้แก่ประชาชน ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติจัดทำ หรือบริหารงาน กิจกรรม และการ พัฒนาทางการปกครอง ซึ่งรัฐบาลในระบบประชาธิปไตยจะใช้นโยบาย ระบบการปกครองแบบ กระจายอำนาจทางการปกครอง ที่มุ่งเน้นเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพแก่ท้องถิ่น รวมทั้งให้ประชาชน มีสิทธิและเสรีภาพในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง จะได้สามารถสนับสนุนความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่น

ปัจจุบันในประเทศไทยได้มีการจัดระบบบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีการกำหนดไว้ ในกฎหมายว่าด้วยระบบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในระดับท้องถิ่นนั้น ได้มีการปกครองแบบ องค์กรบริหารส่วน จังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร และการปกครองเมือง พัทยา ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านหนองมะเวลา หมู่ที่ 8 ตำบลคุณ อำเภอ กันทราราม จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้เสนอแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครอง

ท้องถิ่น ไว้ดังต่อไปนี้คือ

2.1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น (The Meaning of Local Government)

ประชัย ทรงส่องค์ (2540 : 36) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น (Local Government) ไว้ว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนความต้องการและแก้ไขปัญหา ในท้องถิ่นด้วยตนเอง

สมคิด เดิศไทรุร์ย์ (2547 : 4 – 5) การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเอง หรือกล่าวว่าอิกรัฐหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชน ในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดคังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองให้องค์กรอื่นๆ ที่มิใช่องค์กรส่วนกลาง จัดทำบริการสาธารณูปการภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

ภูมิสาร ดัน ไชย (2547 : 1) การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอิสทธิ์ตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญของคือรังสรรค์กล่าวต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองตนเองตามเจตนาของตน ในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณูปการต่างๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระใน การดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

บุญยิ่ง ประทุม (2551 : 12) การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ரากฐานสำคัญของการปกครองในระบบทุนประชาธิปไตย ซึ่งมีแนวความคิดที่จะให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครอง ตนเองรวมทั้งต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ มีพื้นที่ชัดเจน ถูกต้องตามหลักกฎหมาย มีการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นและมีความเป็นอิสระในการบริหารทั้งงาน คน และงบประมาณแต่ยังอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

โรบสัน (Robson, 1953: 574) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองในรูปแบบหนึ่งที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่น แต่จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอิสระของรัฐ ทั้งนี้เพื่อรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่ชุมชน ที่มีอำนาจอิสระ อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีอิสทธิ์ตามกฎหมายและมีหน่วยงานที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ และยังเป็นการ จัดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ใน ท้องถิ่น ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้การดำเนินงานบางส่วนยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง แต่ ก็สามารถวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมให้มีการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.2 หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักการสำคัญดังนี้คือ (โภวทัย พวงงาม, 2548 : 29)
ได้สรุปสาระสำคัญไว้ดังนี้

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจ มีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการ ปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ได้มีการจัดเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์กรบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทฯ จากเหตุผล ดังกล่าวนี้เองหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(1) ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปกครองตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ตาม ความเหมาะสม แต่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะ ต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น อย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพ เป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อกำลังของรัฐบาล แต่อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตก ต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

(2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายและมีฐานะเป็นนิติ บุคคล

(3) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะ ดำเนินการปกครองของตนเอง ซึ่งสิทธิตามกฎหมายดังกล่าวสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(3.1) หน่วยการปกครองท้องถิ่นประเภทมีสิทธิที่จะตรากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อ ใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กฎหมายเทศบาลญี่ปุ่น ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น

(3.2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารปกครองท้องถิ่น คือ มีอำนาจ ในการกำหนดงบประมาณ เพื่อใช้บริหารกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น นั้นๆ

(4) หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีองค์กรที่จำเป็นสำหรับในการบริหารและปกครองตนเององค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นนั้นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) จะมีคณะกรรมการบริหารเป็น ฝ่ายบริหาร โดยประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารหนึ่งคนและกรรมการบริหาร รวมทั้งมี สถาบันกรรมการบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

(5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง ได้ดีกว่าคนอื่นหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้เป็นไปตามเจตนาของและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังถือเป็น การศึกษาให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงด้วย

2.1.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

โภวิทย์ พวงงาม (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

(1) การปกครองท้องถิ่นคือ ราษฎรานการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะประชาชนจะได้เรียนรู้ถึงกระบวนการทางการเมืองการปกครอง ที่ได้จำลองลักษณะระบบการเมืองการปกครองของชาติ อีกทั้งยังมีโอกาสฝึกหัดการตัดสินใจในการเมือง เช่น ได้เลือกตั้งบุคคลเข้าไปบริหารท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิอันเป็นหน้าที่ของพลเมืองและสร้างให้ประชาธิปไตยบังเกิดความมั่นคง โดยการเริ่มต้นจากการดับท้องถิ่น อันเป็นการนำไปสู่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติด่อไป

(2) การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self -Government) ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นนี้ มีผลกระทำต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ตัว อันเป็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้ง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงจำเป็นต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตย เช่น ให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ประชาชนมีอำนาจถอนตัว (Recall) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจไปในระดับราษฎร์ (Grass roots) ซึ่งถือได้ว่าเป็นฐานเสริมที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

(3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพื่อที่จะตอบสนอง

ความต้องการของประชาชน ได้อ่าย่างทั่วถึง และยังเป็นการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ได้อ่ายงรวดเร็วขึ้น

(4) การปกคลองท้องถิ่นสามารถสนับสนุนความต้องการของท้องถิ่น ได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพอย่างมาก

(5) การปกคลองท้องถิ่นเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารระดับประเทศในอนาคต เพราะได้มีการเรียนรู้ประสบการณ์จากการเมืองจากในระดับท้องถิ่น

(6) การปกคลองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทในแบบพึ่งตนเองโดยการขัดหลักการกระจายอำนาจที่ทำให้เกิดการพึ่งตนเองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.1.4 ประเภทขององค์กรปกคลองส่วนท้องถิ่น

กัลยาณี ธนาสุวรรณ (2549 : 2- 33) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดตั้งและยกฐานะขององค์กรปกคลองส่วนท้องถิ่น จะเป็นไปตามบทบัญญัติในกฎหมายเฉพาะขององค์กรปกคลองส่วนท้องถิ่นไทย ซึ่งมีด้วยกัน 5 ประเภท ดังนี้ คือ

2.1.4.1 องค์กรปกคลองส่วนจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รูปแบบหนึ่ง ซึ่งในเขตพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตพื้นที่จังหวัด ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 โดยรับผิดชอบสภากำแพง ซึ่งยังไม่สามารถยกฐานะขึ้นเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดและรับผิดชอบต่อภาระ หรือบริการที่องค์กรปกคลองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งที่ไม่อาจดำเนินการได้เพียงลำพัง

2.1.4.2 เทศบาล มีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้ คือ

1) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีพระราชบัญญัติฐานะเป็นเทศบาลนคร ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมลงในฉบับที่ 11 พ.ศ.2543 โดยจะเป็นเทศบาลนครได้นั้น จะต้องมีรายได้พอสมควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ และขณะเดียวกันก็มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางมีพระราชบัญญัติฐานะเป็นเทศบาลเมือง ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมลงในฉบับที่ 11 พ.ศ.2543 โดยมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

3) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีพระราชบัญญัติฐานะเป็นเทศบาลตำบล ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมลงในฉบับที่ 11

พ.ศ.2543 โดยมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณปีที่แล้วตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป และมีประชากร 7,000 คนขึ้นไปด้วย

2.1.4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ สถาบันที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณ ที่ผ่านมาติดต่อกัน 3 ปี เมื่อเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท และได้ทำเป็น ประกาศกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสถาบัน และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2542 ขณะเดียวกัน หากองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรหั้งหมัดไม่ถึง 2,000 คน ขึ้นเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการบริหารงาน ในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวนั้นตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2542

2.1.4.4 กรุงเทพมหานคร ถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็น นิติบุคคล โดยมีอำนาจเขตครอบคลุมตลอดพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งจังหวัด และมีกฎหมายเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2542 ในการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการบริหารราชการในพื้นที่

2.1.4.5 เมืองพัทฯ เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษรูปแบบหนึ่ง ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีกฎหมายเฉพาะของตัวเอง อันได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทฯ พ.ศ.2542 โดยเป็นการกำหนดระเบียบบริหารราชการภายในเมืองพัทฯ

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นับเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สะท้อนให้เห็นถึงการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับพื้นฐานของประเทศไทยย่างแท้จริง ซึ่งถือว่าเป็นการตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยมีเหตุผลที่สนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้น ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการดำเนินการที่ส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจ ดังนี้ คือ

2.1.5.1 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เองโดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต อันเป็นผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสะดวก และมีความคล่องตัว ในการดำเนินการบริหารตำบล ให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้อย่างรวดเร็ว

2.1.5.2 สถาบันองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการผู้บริหารองค์การบริหารส่วน

ตำบล (อบต.) น้ำจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหาร หรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ก็มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ซึ่งก็สอดคล้องกับหลักรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ตามมาตรา 284 ซึ่งได้กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก

2.1.5.3 อำนาจอิสระของผู้บริหาร จะเห็นได้ว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และกิจกรรมมากขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่จะดำเนินการใดก็ตามที่จะเป็นประโยชน์ในตำบลก็ต้องแจ้งต่อ อบต. ให้ทราบเสียก่อน

2.1.5.4 อำนาจทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น คือ ตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีรายได้จากการค้าห้ามเนยม และรายได้ประเภทอื่นๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จัดเก็บเอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรม่าสัตร์ และยังมีภาษีที่รัฐจัดเก็บและจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เช่น ภาษีสุราและสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะภาษีการพนัน ค่าธรรมเนียมรถชนิดและล้อเดี่ยอน ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปี โครงการเลี่ยมอิเกดวย เป็นต้น

2.1.6 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

2.1.6.1 สภากองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย ประธานสภาก และรองประธานสภากคนหนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้รับเลือกตั้งจากรายภูร ในแต่ละหมู่บ้านในตำบลจำนวน หมู่บ้านละ 2 คน ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหมู่บ้านเดียว ให้มีสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ 6 คน ถ้ามี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยรายภูรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ในมาตรา 45 ซึ่งกำหนดให้มีวาระ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สภากองค์การบริหารส่วนตำบล มีประธานสภากคนหนึ่งคน รองประธานสภากคนหนึ่งคน ซึ่งเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ นายอำเภอแต่งตั้งตามมติ ของสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสองตำแหน่งอยู่ในวาระได้เพียง 2 ปี ตามพระราชบัญญัติ สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ใน มาตรา 48 และมาตรา 49

2.1.6.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภานิติบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ในมาตรา 58 ประกอบ ด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ตามพระราชบัญญัติสภานิติบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ในมาตรา 58

2.1.7 อ่านใจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล

- (1) จัดให้มีการนำร่องรักษาทางน้ำและทางบก

(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งให้กำจัด ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ

(3) ป้องกันและระงับโรคคิดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาศศิ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแล และนำร่องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) นำร่องรักษาศิลปะ อาร์ตประเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดึงดี

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ส่วนอำนวยหน้าที่อื่นหรือที่กฎหมายไม่ได้บังคับให้กระทำ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเอง ได้แก่

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - (2) ให้มีน้ำและบำรุงรักษาการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
 - (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและส่วนสาธารณะ

- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของรายฎูร
- (8) การคุ้นครองและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ขององค์กรบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

2.1.8 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล

มีอำนาจหน้าที่หลากหลายและยังมีอำนาจหน้าที่บางประการที่ต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งตามพระราชบัญญัติสถาบันตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 มาตรา 59 ได้วางหลักให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ บริหาร ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) บริหารกิจการขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามดังข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่อสภากองค์กรบริหารส่วนตำบล
- (2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภากองค์กรบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภากองค์กรบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ทางราชการได้มอบหมาย

2.1.9 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสถาบันตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 มาตรา 46 ได้บัญญัติให้สภาองค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์กรบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับด้ำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาด้ำบล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.1.10 อำนวยหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ในการจัดระบบการบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้วางหลักไว้ดังนี้ คือ

- 2.1.10.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2.1.10.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 2.1.10.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเที่ยนเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 2.1.10.4 จัดให้มีการสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- 2.1.10.5 จัดให้มีการสาธารณูปการ
- 2.1.10.6 จัดให้มีการส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น
- 2.1.10.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 2.1.10.8 มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 2.1.10.9 การจัดการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่น
- 2.1.10.10 การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สารี คุณรำและผู้ด้อยโอกาส
- 2.1.10.11 มีการบำรุงรักษาศิลปะ อาริศะและสถาปัตยกรรมอันดีของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 2.1.10.12 จัดให้มีการปรับปรุงแหล่งชุมชนและอัคคีภัยและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 2.1.10.13 มีการจัดให้มีการบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 2.1.10.14 มีการส่งเสริมกีฬาให้กับเยาวชนและผู้สูงอายุในท้องถิ่น
- 2.1.10.15 มีการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 2.1.10.16 มีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้อง

ถิ่นของคนเมือง

2.1.10.17 จัดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2.1.10.18 จัดให้ท้องถิ่นมีการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

2.1.10.19 จัดให้มีการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การรักษาพยาบาลในท้องถิ่น

2.1.10.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

2.1.10.21 มีการควบคุมการเลี้ยงสัตว์

2.1.10.22 การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต

2.1.10.23 มีการรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การอนามัย โรงพยาบาลและสาธารณสุนแสานอื่นๆ

2.1.10.24 มีการจัดการบำบัดรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.10.25 มีการจัดการเกี่ยวกับผังเมืองของท้องถิ่น

2.1.10.26 มีการจัดการการขนส่งและการวิศวกรรมทาง

2.1.10.27 จัดให้มีการศูนย์แลรักษาที่สาธารณสุนแสานบัติของท้องถิ่น

2.1.10.28 จัดให้มีการควบคุมอาคารให้ถูกต้องตามหลักการก่อสร้าง

2.1.10.29 มีการจัดการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.10.30 จัดให้มีการรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.1.10.31 จัดให้มีกิจการอื่นๆ ใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนด

2.1.11 การกำกับดูแลและการตรวจสอบคุณภาพบริหารส่วนตำบล

การกำกับดูแลองค์กรบริหารส่วนตำบล ขึ้นหลักตามเจตจำนงของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เป็นสำคัญ ซึ่งได้วางหลักไว้ในมาตรา 282 ว่า การกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการและตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองผลประโยชน์ ของประชาชนในท้องถิ่น หรือผลประโยชน์ของ ประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้จะกระทบถึงสาธารณะสำคัญแห่งหลักการปกครองตามเจตนาณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือที่กฎหมายบัญญัติมิได้

ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต้องเข้าใจในหลักบริหาร บทบาทของตนเอง และเข้าใจในหลักการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีแนวทางในการกำกับดูแลดังนี้ คือ

(1) นายอําเภอ มีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยนายอําเภอมีอำนาจเรียกสมาชิก สภาองค์กรบริหารส่วนตำบล กรรมการ พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

(2) เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนร่วม นายอําเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยุบสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลได้

(3) ถ้าปรากฏให้เห็นว่า คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลกระทำการผิดเพี้ยนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตาม ปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการ หรือกรรมการบริหารบางคน พ้นจากตำแหน่งได้ตามคำเสนอแนะของนายอําเภอ

ส่วนการดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ดำเนินการทั้งหน่วยงานภายใน ภายนอกและประชาชน ซึ่งถือเป็นกระบวนการบริหารที่จะตรวจสอบความถูกต้อง ที่จะทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

การตรวจสอบโดยหน่วยงานภายใน เป็นข้อกำหนดในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ของทางราชการ หรืออาจเป็นกฎหมายที่ภายในองค์กรบริหารส่วนตำบล เช่น พระราชบัญญัติสภาร่างบดلةและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 46 (3) ที่กำหนดให้สภาองค์กรบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาหรือจัดให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ให้ทำงานที่ตรวจสอบ เพื่อกลั่นกรองงานภานในให้ผู้บริหาร

ส่วนการตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก เป็นการตรวจสอบโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) หรือหน่วยงานกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติสภาร่างบดلة และองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 89 โดยจัดให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่นๆของสถาบัน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบโดยภาคประชาชน เช่น ได้รับการตรวจสอบจาก

หน่วยงานเอกชน สื่อมวลชน และรายวารสารในพื้นที่หรือต่างพื้นที่ตำบล เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ประการหนึ่งของการปกครองตามระบบประชาธิปไตย โดยมีรายละเอียดและเนื้อหาดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

วรรณพิการ ภูมิวงศ์พิทักษ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยการร่วมคิดร่วมลงมือ ปฏิบัติร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามประเมินผล

ทรงศักดิ์ คุณไนน้ำ (2540 : 93) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ คือ

(1) การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหา ให้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

(2) การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด สิ่งที่เขามี สิ่งที่เขาต้องการ ปัญหาที่กำลังเผชิญ และวิธีการแก้ไขปัญหา ลงมือปฏิบัติโดยได้รับความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ น้อยที่สุด

(3) การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปของบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กร-อาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกัน

ประชาติ วัลย์เสถียร (2542 : 115-116) การมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถสรุปความหมายได้ 2 ลักษณะ คือ

(1) การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันคิดค้นหาปัญหา

(2) การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร เทคโนโลยีในห้องถัง การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการ โดยการ

พัฒนาดังกล่าว จะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชนชั้น การมีส่วนร่วมในนัยทางการเมือง ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(2.1) การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชนชั้นพัฒนาสนับสนุนจัดความสามารถของประชาชนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุณ การใช้ และการกระจายทรัพยากรของชนชั้น อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบท สามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

(2.2) การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนา โดยรัฐบาลจากส่วนกลาง มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชน มีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจการวางแผนไปสู่ประชาชน

ถวิลอดี บูรีกุล (2550 : 1-2) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ คือ

(1) การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วยวเหลือโดยสมัครใจของประชาชนต่อ โครงการใดโครงการหนึ่งในโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้วางว่า จะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

(2) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุน ความคิดเห็นของคนในท้องถิ่น

(3) การมีส่วนร่วมในเรื่องของการพัฒนาชนบท คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการในการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการที่ประชาชนมีความพยา护าที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย

(4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานี้อาจจะเข้าใจอย่างกว้างๆ ได้ว่า คือการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อตัวเขา

(5) การมีส่วนร่วมในชนชั้น หมายถึงการที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขาน มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ ระดับทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กร ต่างๆ ในท้องถิ่น

(6) การมีส่วนร่วมนี้จะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนี้ได้เป็นผู้มีความคิดเห็นและได้มุ่งใช้ความพยา护าท ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความคิดเห็นนั้นๆ

(7) การมีส่วนร่วม คือการที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายาม เพื่อเพิ่มความสามารถด้านคุณทรัพยากรและระบบทึบในสถานที่ต่างๆในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้จะไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระบบทึบ กฎหมายที่ต่างๆ

อิระวัชร จันทรประเสริฐ (2541 : 79 ; อ้างอิงจาก บรรจิด อนุเวช, 2543 : 65-66) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้วังนี้ คือ การดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกันเพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ดังกล่าว คือ

(1) การร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และหาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน

(2) การร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อที่จะแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนับสนุนต่อความต้องการของชุมชน

(3) การร่วมดำเนินการวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม เพื่อขัดและแก้ไข ปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของชุมชน

(4) การร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

(5) การร่วมจัด หรือปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารงาน การพัฒนา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(6) การร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

(7) การร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการของชุมชน ให้เป็นไปตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน

(8) การร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมนำร่องรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งโดยเอกสารและรูปแบบให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ฮันติงตัน และเนลสัน (Huntington and Nelson, 1976: 4 – 7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า เป็นกิจกรรมของประชาชนแต่ละบุคคลที่มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

แม็ค คลอสกี้ (Mc Closky, 1968: 252) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่างๆที่กระทำด้วยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความหมายที่กว้างครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับสถานบันทึกการเมืองของรัฐ ซึ่งสามารถของชุมชน หรือสังคม หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา โดยการร่วมค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ร่วมตัดสินใจแก้ไข ปัญหา ร่วมวางแผน การดำเนินงานโครงการ ร่วมลงมือปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน ร่วมรับ ผลประโยชน์จากการทำโครงการ และร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล การดำเนินโครงการ ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวต้องเกิดจากความสมัครใจของประชาชน โดยถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลัง หรือไม่ใช้กำลัง ไม่ว่าจะสำเร็จ หรือล้มเหลว เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและดำเนินงานของรัฐบาล

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

นิรันด์ จงวุฒิเวชย์ (2527 : 186) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญดังๆ อย่างน้อย 3 ประการด้วยกัน คือ

- (1) ประชาชนต้องมีอิสระในการที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to Participation)
 - (2) ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to Participation)
 - (3) ประชาชนต้องมีความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willing to Participation)
- นอกจากนี้ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังต้องขึ้นกับเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ และการมีส่วนร่วมนั้นก็จะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์คุกคาม

(2) ประชาชนจะต้องไม่เสียเงินทองหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ในการมีส่วนร่วมมากเกินกว่าที่เข้าประเมินผลตอบแทนที่จะได้รับ

- (3) ประชาชนต้องมีความสนใจที่จะสนับสนุนสอดคล้องกับการมีส่วนร่วม
- (4) ประชาชนต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย
- (5) ประชาชนต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมหากต้องมีส่วนร่วม

WHO / UNICEF (1978: 41 – 49; อ้างอิงจาก วิทยา บุณยะเวชชีวน, 2542 : 37-39) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ

(1) การวางแผนโดยประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดคุณิติดตามประเมินผล และประการสำคัญก็คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

(2) การดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และบริหารการใช้ทรัพยากร รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการจัดสรรความคุ้มทางด้านการเงินด้วย

(3) การใช้ประโยชน์โดยประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

(4) การได้รับประโยชน์โดยประชาชนนี้จะต้องได้รับการแยกจากผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นฐานที่เท่าเทียมกันทุกคน

เดวิท เมธิวส์ (David Mathews, 1991: 41– 49; อ้างอิงจาก บรรเจิด อนุเวช, 2543 : 70) ได้ให้หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในกระบวนการและการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังต่อไปนี้ คือ

(1) การกำหนดประเด็นปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนบุคคลปัญหา ไม่เพียงแต่แบ่งบุนเดส์ของตนเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์ของคนอื่นๆด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในคณะกรรมการร่วมกัน และเป็นขั้นแรกของการกระตุ้นจิตสำนึกประชาชน และเป็นการร่วมแก้ไขปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชนของตน

(2) การสร้างทางเลือกให้กับชุมชน โดยผ่านกระบวนการสนทนารูปแบบพินิพิเคราะห์ เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เรื่องโดยไกด์ชิกกับการปฏิบัติ แม้การสนทนาก็ไม่ตกลงเห็นพ้องต้องกันก็ตาม แต่ก็เป็นการสร้างแนวทางกว้างๆ และเหยียกให้เห็นถึงเป้าหมายที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกความเป็นไปได้ของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นดัวร่วมเสริมสร้างพลังรวมหมู่ในการดำเนินกิจกรรมตามที่ตัดสินใจ

(3) การดำเนินกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมระดมพลังรวมหมู่ของประชาชน ที่มีความหลากหลาย และเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมากนั้น เกิดจากกระบวนการสนทนา แบบพินิพิเคราะห์ อันนำมาซึ่งการกำหนดแนวทางทั่วไปของการดำเนินกิจกรรมที่เผยแพร่ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่เกี่ยวเนื่องกับของผู้เข้าร่วม และเป้าหมายที่อาจร่วมกันได้ โดยกิจกรรมสาธารณะเกิดจากเป้าหมายร่วมกันของผู้คน จึงก่อให้เกิดการรวมพลังเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กันและกัน

(4) การประเมินผลกิจกรรมโดยสาธารณะ คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมที่ดำเนินการในชุมชน โดยให้ชาวบ้านตัดสินว่าความพยากรณ์ และ

กิจกรรมที่ดำเนินการใหม่ประโภชน์ และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชนพวกເขา ซึ่งถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมิน และปรับเปลี่ยนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ประชาติ วัลย์เสถียร และคณะ (2546 : 205) “ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ว่าควรจะมีขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

(1) การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน ถือเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้ สภาพชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำงาน และร่วมกันค้นหาปัญหา ตลอดจนสาเหตุแห่งปัญหา รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชน

(2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิประชาน และแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อการวางแผน

(3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือการเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงาน ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน

(4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยเป็นการนำอาชีวกรรมมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านวัตถุ และจิตใจ ทั้งนี้โดยต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียม กันของบุคคล และสังคม

(5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้ทันท่วงที

อย่างไรก็ตาม กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังสามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนได้ 4 รูปแบบ ด้วยกันดังนี้ คือ

- (1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุแห่งปัญหา
- (2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
- (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

2.3.1 นโยบายรัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวดที่ 3 ส่วนที่ 12 มาตรา 66 ได้บัญญัติถึงสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย เกี่ยวกับสิทธิชุมชนไว้วังนี้ คือ

บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดังเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูอาริคประเพลิง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมยั่งยืนดังของชาติ

และการมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน

ส่วนในมาตรา 67 ได้กล่าวถึงว่า สิทธิของบุคคล ที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ การบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีพอายุปักษ์ และต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดขันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิต ของคน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการใดๆ หรือกิจกรรมที่จะอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน อย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน ตลอดจนให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาทางด้านสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะพ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวดที่ 5 ส่วนที่ 10 ยังได้บัญญัติถึงจำนวนโขนายพื้นฐานแห่งรัฐ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ใน มาตรา 87 โดยให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน เกี่ยวกับการตัดสินใจ ทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ทั้งในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่นๆ

(4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการเมือง และจัดให้มีกฎหมาย จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพื้นเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน

รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชน ที่จะรวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

(5) ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริต และเที่ยงธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน มาตรการนี้ดังคำนึงถึงสัดส่วนของหญิง และชายที่ใกล้เคียงกันค่อนข้าง

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงสามารถที่จะสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง อัน เกี่ยวกับสิทธิของชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนา ทางค้านเศรษฐกิจ ตั้งค่าน การตัดสินใจทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐุกรະดับ รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอีกด้วย

2.3.2 การวัดระดับการมีส่วนร่วม

Kasperson and Breitbat (1987; อ้างอิงจาก พิสันต์ ชนะสารสมบูรณ์, 2542 : 54) ได้เสนอมาตรฐานวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ประการดังนี้ คือ

(1) การกระทำโดยแต่ละบุคคล มิใช่เป็นการกระทำโดยกลุ่ม การแสดงออกของบุคคลในกระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะแสดงถึงค่านิยม หรือการรับรู้ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคลกล่าว คือ กริยาที่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม คือ กริยาที่บุคคลแสดงต่อผลของการกระทำนั้น โดยตรง

(2) ความตื่นของ การกระทำ ซึ่งแสดงออกโดยร่วมกระทำที่บ่อยครั้ง ระยะเวลา ของกิจกรรม ที่นานาน มีความผูกพันและแรงจูงใจในการกระทำ

(3) คุณภาพของการมีส่วนร่วม พิจารณาจากผล และผลกระบวนการของ การกระทำ ในเบื้องต้น เช่น ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ การเปิดกว้างยอมรับความสามารถ ยอมรับความคิดเห็น และมีการประเมินผล

วรทัต ลัพนันทน์ (2545 : 44 – 45) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์การ บริหารส่วนตำบลลงนามารถจำแนกออกได้ 3 ฐานะด้วยกัน ดังนี้ คือ

(1) ในฐานะผู้ส่งเสริม ซึ่งสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม ได้ดังต่อไปนี้ คือ

(1.1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยการส่งเสริมให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมของ อบต. โดยสมำ่เสมอ รวมทั้งการสมัครเป็นสมาชิก อบต. ตลอดจนลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. เมื่อตนเองมีความต้องการ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม

(1.2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางด้านกฎหมาย โดยการส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ อีกทั้งต้องเสียภาษีตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของกฎหมาย

(1.3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านความร่วมมือกับองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยให้ประชาชนในชุมชนช่วยกันสร้างแรงงาน เงิน เพื่อร่วมมือกับ อบต. ใน การพัฒนาท้องถิ่นของตน และร่วมงานทั่วไปของ อบต. นอกจากนี้ยังร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนา อบต. นำข้อมูล ข่าวสารและปัญหาจากประชาชนมาสู่ อบต. ตลอดจนร่วมแสดงความคิดเห็นและ พิจารณาสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนในโครงการต่างๆ ของ อบต. ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตน

(2) ในฐานะผู้รับบริการ โดยวิธีการแจ้งปัญหาหรือความเดือดร้อนของ ประชาชนให้แก่ อบต. ได้รับทราบ และสะท้อนให้ผู้บริหาร อบต. เห็นภาพของการบริการที่ ประชาชนได้รับ รวมทั้งให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อบต. ขอให้ ออกข้อบังคับให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษ อย่างน้อยครั้งละ 2 ครั้ง

(3) ในฐานะผู้ตรวจสอบ สามารถกระทำได้โดยการตรวจสอบพฤติกรรมของ สมาชิกสภา อบต. แผนพัฒนาของ อบต. และตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบ อบต. จะทำอะไร และทำตรงตามแผนพัฒนาตำบลหรือไม่ การก่อสร้าง โครงการ และ การใช้จ่ายงบประมาณว่ามีความ โปร่งใสหรือไม่ เข้ารับฟังการประชุมสภา อบต. อย่างสม่ำเสมอ หรือไม่ สามารถอธิบายข้อมูลหากเห็นว่าการทำงานของ อบต. ไม่โปร่งใสก็สามารถคัดค้านข้อบังคับ หรือติดต่อง อบต. ที่ทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อน และเมื่อตรวจสอบการทำงานของ อบต. ไม่ถูกต้อง ไม่โปร่งใส ประชาชนในฐานะผู้ตรวจสอบต้องดำเนินการดังนี้คือ แจ้งประธานสภา อบต. ร้องเรียนไปยังนายอำเภอ เมื่อผู้รับผิดชอบใน อบต. เพิกเฉย และฟ้องศาลเมื่อเกิดความเสียหาย อันสืบเนื่องมาจากคณะกรรมการบริหาร หรือพนักงาน อบต. รวมทั้งสามารถถอดถอนคณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภา อบต. ได้โดยรวมรวมประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งครึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน อบต. และเข้าชื่อร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีการลงคะแนนเสียงเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบและเมื่อประชาชนลงคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้มีสิทธิลงคะแนนนึมติด ให้ถอดถอนก็สามารถถอดถอนได้

ดังนี้จึงสรุปได้ว่า ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมกับ อบต. โดยมี 3 ฐานะ คือ ในฐานะผู้ส่งเสริมสนับสนุน ฐานะผู้รับบริการ และฐานะผู้ตรวจสอบ ด้วยเหตุนี้ ประชาชนทุกคนจึงต้องมีความเอาใจใส่ จึงจะได้ชื่อว่าเป็น “ประชารัฐ” ที่แท้จริง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนและพนักงานส่วนท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของสิทธิ

ความหมายตามพจนานุกรม ศัพท์กฎหมายไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สิทธิ” ไว้ว่า หมายถึง “อำนาจที่จะกระทำการใดๆอย่างอิสระ และได้รับการรับรองจากกฎหมาย”

วรพจน์ วิศรุตพิชัย (2538 : 16) ได้ให้ความหมายของคำว่าสิทธิไว้ว่า สิทธิ (Rights) คืออำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์หรือบุคคลอื่นๆ เช่น สิทธิทางหนี้ สิทธิทางการเมือง กรรมสิทธิ์ เป็นต้น

อัญญาวงศ์ ปาณิกบุตร (2544 : 203) ได้ให้ความหมายของคำว่า สิทธิ (Rights) ไว้ว่าหมายถึง อำนาจที่ติดตัวมากับบุคคลโดยธรรมชาติเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตของแต่ละคน แต่อำนาจที่จะใช้นั้นต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายของแต่ละสังคมที่บัญญัติไว้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช้สิทธิของตนไปปลอมสิทธิของบุคคลอื่นหรือสิทธิของส่วนรวมในสังคม

อนร รักษยาสัตย์ (2539 : 204) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สิทธิ คือ อำนาจของบุคคลที่จะกระทำการใดๆให้สำเร็จได้ในทางการเมือง นั่นย่อมหมายความว่า เมื่อประชาชนรวมตัวกันเป็นประเทศ ประชาชนจะต้องஸະສິທີของตนบางประการเพื่อมอบให้รัฐในการจัดการปกครองเพื่อคนส่วนรวมของสังคม ในขณะเดียวกันก็เรียกร้องให้รัฐรับประกันว่าประชาชนจะมีสิทธิบางประการดังนั้น สิทธิจึงเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องจัดทำให้แก่ประชาชนและให้ประชาชนสามารถใช้สิทธินั้นๆ ได้อย่างแท้จริง

หยุด แสงอุทัย (2538 : 50) ได้นิยามคำว่าสิทธิไว้ว่า “สิทธิ” หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและป้องกันให้กับประชาชนภายในการนั้นๆ

ศรีทับทิม พานิชพันธ์ (2535 : 102) ได้ให้ความหมายของคำว่าสิทธิไว้ว่า “สิทธิ” คือ ประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ ซึ่งถือเป็นการผูกพันผู้มีหน้าที่ให้กระทำการหรือองค์เว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ปริญญา เทวนฤมิตรกุล (2544 : 23) “สิทธิ” หมายถึง ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่งที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และที่เป็นนามธรรมที่กฎหมายสูงสุดคือรัฐธรรมนูญคุ้มครองและรับรองให้ เมื่อมีสิทธิจะก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดสิทธิแก่ประชาชนที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนในรัฐสามารถใช้สิทธินั้นๆ ได้

2.4.2 ประเภทของสิทธิ

ในเรื่องสิทธิของพลเมืองที่สำคัญตามกฎหมายนั้นสามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆด้วยกัน ดังนี้ คือ

2.4.2.1 สิทธิเกี่ยวกับสภาพบุคคล ซึ่งบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในตัวของตัวเอง โดยสมบูรณ์ เช่น มีสิทธิใน ชื่อ นามสกุล ร่างกาย สติปัญญา ซึ่งแสดงถึง ความคิดเห็น เป็นต้น

2.4.2.2 สิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินที่ตนเป็นเจ้าของ

2.4.2.3 สิทธิในการครอบครัว บุคคลมีสิทธิในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการครอบครัว รวมทั้งอาจมีสิทธิบางประการเหนือบุคคลอื่นในครอบครัวด้วย เช่น สิทธิของบิดา บารดาที่มีเหนือบุตร หรือสิทธิของผู้ปกครองที่มีเหนือผู้เยาว์ในบางเรื่อง หรือสิทธิของทายาทที่จะได้รับมรดกจากผู้ตาย เป็นต้น

2.4.2.4 สิทธิทางการเมือง เช่น สิทธิเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น สิทธิ ดังกล่าวเหล่านี้ได้ให้แก่บุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น และอาจมีไว้โดยกำหนดเกี่ยวกับอายุและคุณสมบัติบางประการเป็นเงื่อนไขไว้ด้วย

การใช้สิทธิ จึงจะต้องเป็นไปตามหลักการที่กฎหมายกำหนด คือ โดยสุจริต ใจ ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงาม และไม่เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

2.4.3 การปกป้องส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

มนิษย์ จุมปा (2551 : 399) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ ความสำคัญกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ได้ บัญญัติรับรองการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 14 กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของรัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

2.4.3.1 เป็นหน้าที่ของรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนาธรรมของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณูปะ และการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทางการเมืองการปกครอง มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาใน พื้นที่ตามความต้องการและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

2.4.3.2 ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น มี การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับดูแลที่ชัดเจน ลดความลังเลและเหมาะสมกับ รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องเป็นไปเพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครอง พลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือผลประโยชน์ของประเทศชาติ โดยส่วนรวมเป็นสำคัญ

และจะต้องไม่กระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปักครองตนเอง ตามเจตนาการณ์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกแนวทางไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งต้องจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยภาคประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก

2.4.3.3 องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและจัดทำบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณสุข การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะแต่ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

2.4.3.4 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งในการบริหารงาน ได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นเพื่อให้สามารถจัดทำบริการสาธารณสุขได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้บริการสาธารณสุขนั้นเกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.4.3.5 รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดและแบ่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดสรรงบประมาณให้ระหว่างหน่วยงานราชการส่วนกลางและหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละรูปแบบ รวมทั้งมีการกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนที่เท่ากัน

2.4.3.6 ให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี และรายได้อื่นขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรตรหัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอ กับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ

2.4.3.7 เมื่อมีการกำหนดอภานาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้มีคณะกรรมการพิจารณาบทวนเรื่องดังกล่าวทุกๆ ห้าปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอภานาจหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ที่ได้กระทำไปแล้ว เพื่อพิจารณากระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

2.4.3.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีສภากลางท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภากลางท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นให้มามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากการความเห็นชอบของสภากลางท้องถิ่น สมาชิกสภากลางท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น มีภาระการค้ำประกันตัวแทนคราวละสี่ปี

2.4.3.9 หากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า สมาชิกสภากลางท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ไม่สมควรค้ำประกันต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอนออกจากการค้ำประกันได้

2.4.3.10 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภากลางท้องถิ่นเพื่อขอให้สภากลางท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

2.4.3.11 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสและมีวิธีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิทีนนโยบายหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลและรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่ได้รับการร้องขอจากประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนหรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก่อนก็ได้

2.4.3.12 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.3.13 การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคคลภาระระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคู่ขั้นได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคล

2.4.3.14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ อารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ อารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

2.4.3.15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ มีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เนพะในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตนการมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดๆ นอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

2.4.4 การดำเนินการของรัฐตามแนวทางนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกระทำดังต่อไปนี้ คือ

2.4.4.1 บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศไทยย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขั้นคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศไทยโดยรวมเป็นสำคัญ

2.4.4.2 จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อใช้พัฒนาจังหวัด โดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

2.4.4.3 กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาองค์กรและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดดำเนินการตามแนวทางนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อิกทั้งพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้ง โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งมีการพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนาและภาระของประชาชนในจังหวัดนั้นๆ

2.4.4.4 พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การ

บริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่คุณธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

2.4.4.5 จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

2.4.4.6 ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม

2.4.4.7 จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

2.4.4.8 ดำเนินการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม

2.4.5 การดำเนินการของรัฐตามแนวโน้มนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังต่อไปนี้ คือ

2.4.5.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2.4.5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

2.4.5.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

2.4.5.4 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนอิกทั้งพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

2.4.5.5 ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบบทอบประการชีปั้นขันนี้เพื่อให้มีพระมหาภัยศรีทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชน ดังกล่าวข้างต้นนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกันด้วย

2.5 ลักษณะมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น

Norman Uphoff (1988; อ้างอิงจาก วิทยา บุณยะเวชชีวิน, 2542 : 11) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชนบทไว้ดังนี้ คือ

- (1) ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายความต้องการและการตัดสินใจ
- (2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- (3) ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
- (4) ประชาชนมีส่วนร่วมที่จะควบคุม ตรวจสอบ ตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหาที่มีอยู่

วรรษิการ ภูมิวงศ์ทักษิ (2540 : 14) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้ คือ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมโดยการร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติการ และติดตาม ตลอดจนประเมินผล อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวนั้นสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้ คือ

(1) การมีส่วนร่วมระดับป้าเจกบุคคล (Case Work Participation) คือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณา ร่วมคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติการ และประเมินผลในการแก้ไขปัญหาของตัวเขาเอง

(2) การมีส่วนร่วมระดับกลุ่ม หรือชุมชน (Group or Community Work Participation) คือการร่วมคิดริเริ่มในสิ่งใหม่ ร่วมทำสิ่งที่ต้องการ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติกรรมร่วมวิเคราะห์ วินิจฉัยแก้ไขปัญหา ร่วมประเมินผลข้อดีข้อเสีย และร่วมรับผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นส่วนรวมและส่วนตน

(3) การมีส่วนร่วมระดับการพัฒนาชุมชน (Community Development Participation) เป็นการพัฒนาที่ยึดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และสร้างสรรค์ สิ่งที่คนในชุมชนต้องการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาชุมชนเพื่อชุมชน

(4) การมีส่วนร่วมระดับนโยบายสังคม (Social Policy Participation) โดยการร่วนเรียกร้อง ร่วมผลักดัน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะในการกำหนดนโยบายตามที่ตนเองต้องการให้มี หรือให้เป็นไปตามที่คาดหวังเอาไว้ ทั้งรูปแบบ วิธีการปฏิบัติ ขั้นตอน กระบวนการ ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของคน หรือของกลุ่ม ชุมชน สังคมที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้วลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอนของการทำงานได้แก่

(4.1) การร่วมริเริ่ม คือเป็นผู้ริเริ่มให้การดำเนินงานในโครงการต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาโดยประชาชนเป็นผู้อยู่ในกลุ่มที่ริเริ่มก่อตัว ริเริ่มในการดำเนินโครงการ

(4.2) การร่วมเป็นผู้นำทางความคิดคือการร่วมเป็นผู้นำทางความคิด ทางการกระทำ และทางการคุ้นเคยในการชักจูง ให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

(4.3) การร่วมเป็นกรรมการและร่วมเป็นสมาชิก คือประชาชนจะต้องเป็นผู้ร่วมอยู่

ในขณะทำงานทุกขั้นตอนของกิจกรรมที่ดำเนินการ

(4.4) การร่วมชักชวน คือ ประชาชนต้องเป็นผู้ร่วมแนะนำให้ผู้อื่นเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

(4.5) การร่วมประชุม คือการเข้าร่วมประชุมทางแนวทาง หรือวางแผนงานและวางแผนนโยบายร่วมกันของประชาชน

(4.6) การร่วมแสดงความคิดเห็น คือการที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในแต่ละมุมต่างๆ ของประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ดำเนินการ

(4.7) การร่วมประสานงาน คือการร่วมประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน เงินทุน และอุปกรณ์

(4.8) ร่วมแรง คือเข้าร่วมทำงานออกแรงกาย แรงใจ ดำเนินการด้วยความสมัครใจ

(4.9) ร่วมออกแบบ คือร่วมสนับสนุนเงินทุนบางครั้งเพียงที่จำเป็น

(4.10) ร่วมออกแบบอุปกรณ์ คือนำวัสดุที่ตนมีอยู่เข้ามาสนับสนุน

(4.11) ร่วมประเมินผล คือเข้าร่วมตรวจสอบในการดำเนินงาน

(4.12) ร่วมติดตามผล คือติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการทุกขั้นตอน

(4.13) ร่วมดูแลรักษาและทะนุบำรุง หรือร่วมเป็นเจ้าของในกิจกรรมที่ดำเนินการ
นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ แล้ว ยังต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา แก้ไข ตัดสินใจร่วมกัน คือ

(1) การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ความต้องการของตน และพิจารณาแนวทางแก้ไข

(2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การตัดสินใจและการวางแผนแก้ไขปัญหา

(3) การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามแผนและโครงการที่วางไว้

(4) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน

(5) การรับประโยชน์จากโครงการ

(6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

(7) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรียรชัย บูรพชนก (2532) ศึกษาระบบที่มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของชุมชนในกิจการสุขาภิบาลของหมู่บ้านพึ่งตนเองทางสาธารณสุขในจังหวัดระยอง โดยได้ศึกษาจากการสำรวจ หมู่บ้านและหัวหน้าครอบครัว รวม 34 หมู่บ้าน พบร่วมกับประชาชนมีส่วนร่วมสูงสุดค้านการวางแผน

โครงการการริเริ่มโครงการ การปฏิบัติงานและการประเมิน โครงการองค์กรตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ เพศ การมีตำแหน่งในองค์กรหมู่บ้าน การได้รับข่าวสารการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ความรู้ และเจตคติต่อสุขากินbad

วิทยา บุณยะเวชชีวน (2542) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษารณิเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับกลาง โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือการซักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น้อยที่สุดคือด้านการชุมนุม เดินขบวนขึ้นได้สามารถ สภาเทศบาลหรือเจ้าหน้าที่เทศบาล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือ การบ่มเพาะทางการเมือง การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

นกคล เมืองสอง (2541) ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย พนับว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับดี โดยเพศชายมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุ 40-50 ปีมีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มอื่น ระดับการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจดีที่สุด คือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ดารินทร์ แก้วมูล (2548) ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 พนับว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นที่เกิดจากประชาชน เนื่องมาจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพ รองลงมาคือประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการควบคุมติดตามตรวจสอบ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในอบต. ได้แก่ การขาดการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน รองลงมาได้แก่การไม่สนับสนุนหรือไม่ให้ความร่วมมือกับประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

อรรถตร จันทร์ตน (2549) ศึกษาเรื่อง สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพิจารณาโครงการของรัฐ : ศึกษารณิเทศบาลการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการชุมนุมคัดค้าน โครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนอย่างต่อเนื่องหลายโครงการและนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหามากจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิจารณา วิเคราะห์ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ และปัญหารับฟังความคิดเห็นของประชาชน การตรวจสอบการใช้อำนาจ

รู้ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชน รวมถึงการเปิดเผยผลของการวิเคราะห์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารซึ่งประชาชนจะได้รับทราบ ศึกษาและคงความคิดเห็น トイ้เย็ง คัดค้านโครงการได้

บรรจิด อนุเวช (2543) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบลในทุกกิจกรรมมากที่สุดคือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ชักชวนให้ผู้อื่นไปเลือกตั้ง ร่วมกิจกรรมท่องค์กรบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น แข่งความต้องการและแสดงความคิดเห็นต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล ประชาชนโดยส่วนใหญ่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ องค์กรบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้าน เพศ การศึกษา รายได้ ภูมิลำเนา การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สามารถ ก้อนจันทร์ (2541) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปักครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรบริหารส่วนตำบลสามไห่ย์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปักครองส่วนท้องถิ่นนั้น พนว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวเปร พนว่า อาชญาชีพ และระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในตำบล มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในการปักครองส่วนท้องถิ่น

สุพินดา เกิดมาลี (2547) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของศตรีในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พนว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของศตรีอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของศตรีได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

พงษสวัสดิ์ อักษรส瓦สดิ (2549) ศึกษาเรื่อง สิทธิการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ด้วยเดินในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยประสบกับสภาวะวิกฤตปัญหาด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีความขาดแย้งระหว่างภาครัฐในส่วนกลางกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วยเดินสาเหตุมาจากการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Research Frame)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษากรณีการบริหารส่วนตำบลดอน อำเภอ กันทราราม จังหวัดศรีสะเกษ สามารถประมวลเป็นภาพกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้ คือ

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีการบริหารส่วนตำบลลพบุรี อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเฉพาะประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552 เท่านั้น ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงหน่วยในการวิเคราะห์ประชากร วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์เป็นระดับบุคคล ได้แก่ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้นี้ ได้แก่ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552 จำนวน 3,282 คน ซึ่งได้มาโดยการหากรุ่มน้ำด้วยตัวอย่างดังนี้ คือ

3.2.1 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโย ยามานะ (Tayo Yamane) (Yamane, 1973: 727 – 729; อ้างอิงจาก กิตติพัฒน์ วนพันธ์วงศ์, 2546 : 7) โดยมีระดับความเชื่อมั่น 95 % และค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05 % ดังนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของจำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าจำนวนลงในสูตร

$$n = \frac{3282}{1 + 3282 (0.05)^2} \text{ คน}$$

$$= \frac{3282}{1 + 3282 (0.0025)} \text{ คน}$$

$$= \frac{3282}{1 + 8.205} \text{ คน}$$

$$= \frac{3282}{9.205} \text{ คน}$$

$$= 356.55 \text{ คน}$$

ได้จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 357 คน

3.2.2 หากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านประชากรของตำบลดูน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มากำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน ของスマชิกองค์การบริหารส่วนตำบลดูน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3,282 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) แต่ละหมู่บ้านและหากกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านโดย การแบ่งชั้น (Proportional Stratified Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละหมู่บ้านกับขนาด ของกลุ่มตัวอย่าง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 8) โดยใช้สูตร

$$\frac{n}{N} = \frac{n_1}{N_1} = \frac{n_2}{N_2} = \frac{n_3}{N_3} = \frac{n_i}{N_j}$$

- เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทนขนาดของจำนวนประชากรทั้งหมด
 N_i แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ i ($i = 1, 2, 3, \dots, i$)
 N_j แทนประชากรของกลุ่มที่ j ($j = 1, 2, 3, \dots, j$)
- และ $n = n_1 + n_2 + n_3 + \dots, n_i$
 $N = N_1 + N_2 + N_3 + \dots, N_j$

วิธีคิดเพื่อหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยประชากรในหมู่บ้านในอัตราส่วนดังนี้

$$\frac{n}{N} = \frac{357}{3282}$$

$$= 0.108775$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหน่วยประชากรของตำบลคุน
อำเภอ กันทราราม จังหวัดศรีสะเกษ

หน่วยประชากร ตำบลคุน	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมจำนวนประชากร ในหมู่บ้าน (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	8	หมู่บ้านหนองมะเจว	191	403	382	785×0.11	86
2	1	หมู่บ้านคุน	144	334	360	694×0.11	76
3	7	หมู่บ้านสิน	126	298	272	570×0.11	62
4	4	หมู่บ้านอี้ปีง	94	217	200	417×0.11	45
5	10	หมู่บ้านหนองโน - โนนเปือย	63	158	142	300×0.11	33
6	3	หมู่บ้านหนองปลาคุ่ม	87	122	136	258×0.11	28
7	14	หมู่บ้านสันติสุข	67	120	107	227×0.11	24
8	11	หมู่บ้านแกะแก้วสันติธรรม	9	15	16	31×0.11	3
รวม			781	1,667	1,615	3,282	357

ข้อมูลทางเบียนรายภูร์ อำเภอ กันทราราม ณ เดือน เมษายน พ.ศ. 2552

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดคำ답นปaley เปิด (Closed-Ended Questionnaire) โดยถามในประเด็นดังต่อไปนี้

3.3.1.1 คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อันประกอบ ไปด้วย เพศ อายุ อัชีพ รายได้ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น

3.3.1.2 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษที่กฎหมายบัญญัติรับรองให้ไว้

3.3.1.3 การรับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยใช้คำ답นปaley เปิด (Open-Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นออกมาก่อนแล้วจึงประเมินในประเด็นดังต่อไปนี้

3.3.2.1 ความรู้ ความเข้าใจและการรับรู้ในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.3.2.2 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองและประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษตามที่มีกฎหมายบัญญัติรับรองไว้

3.3.2.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยรังนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

3.4.1 เป็นส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

3.4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะกรรมการรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบราชธานี ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลุน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลของการวิจัยในพื้นที่ตำบลคลุน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.4.1.2 ผู้วิจัยจัดให้มีการอบรมผู้วิจัยผู้ช่วย จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความชำนาญพื้นที่ และรู้จักประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลุน เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันได้อธิบายให้ผู้วิจัยผู้ช่วยได้ทราบเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย
- 2) คำถามและวัตถุประสงค์ของคำถามแต่ละข้อโดยถูกต้อง และคิดที่สุดเพื่อสามารถแก้ไขได้ในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจคำถาม
- 3) เทคนิคในการถามคำถาม และเน้นการวางตัวให้เป็นกลาง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสใช้วิจารณญาณของตนเองมากที่สุด

3.4.1.3 นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย แบ่งหน้าที่กันแยกแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลุน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อได้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ความครบถ้วนและจำนวนของแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อจะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data)

3.4.2 ส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลภายหลังจากที่ได้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ซึ่งเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลุน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลุน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

3.4.2.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลุนจำนวน 2 คน (กำลังดำเนินการ 1 คน หมายความได้ว่า 1 คน)

3.4.2.2 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลุนจำนวน 4 คน (กำลังดำเนินการ 2 คน หมายความได้ว่า 2 คน)

3.4.2.3 ประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จำนวน 2 คน (กำลังดำรงตำแหน่ง 1 คน หมวดวาระแล้ว 1 คน)

3.4.2.4 สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จำนวน 4 คน (กำลังดำรงตำแหน่ง 2 คน หมวดวาระแล้ว 2 คน)

3.4.2.5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จำนวน 1 คน (กำลังดำรงตำแหน่ง)

3.4.2.6 ประชาชนที่มีประสบการณ์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณจำนวน 8 คน (แบ่งตามหน่วยหมู่บ้านละ 1 คน) โดยการกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองແລ้ວนำมายังระดับความเพื่อสรุปผลการวิจัยร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูล โดยตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากร การรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ公民 มีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) สัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกข้อมูลลงเทปบันทึกเสียงและทำการถอดเทป เรียนเรียงเนื้อหาสาระจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ (วรชัย เยาวประภี, 2533 : 106) พร้อมทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหาสาระของข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาระดับชุมชน อำเภอศรีราชา จังหวัดศรีสะเกษ” ผู้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสังเคราะห์เข้ากับข้อมูลเชิงคุณภาพของกลุ่มเป้าหมาย ตารางประกอบคำอธิบาย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การพறรัณ Narayakul เอื้อขึ้น เกี่ยวกับสภาพทั่วไป ข้อมูลพื้นฐานสำคัญ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง และความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ซึ่งผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตำบลคลุนเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอภูกระดึง, สำนักงานเทศบาลตำบลภูกระดุง
และที่ทำการองค์กรบริหารส่วนตำบลคลุน โดยสถานที่ทำการองค์กรบริหารส่วนตำบลคลุน ตั้งอยู่ที่
บ้านหนองมะแซว หมู่ที่ 8 ตำบลคลุน อำเภอภูกระดุง จังหวัดศรีสะเกษ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ
ภูกระดุงและสำนักงานเทศบาลตำบลภูกระดุงไปทางทิศตะวันออกประมาณ 2 กิโลเมตร

4.1.1 อาณาเขตติดต่อ

ກົມເຫັນືອ

ดิคต่อ กับ คำบลลงทาย สำเร็จกันทุรานย์ จังหวัดศรีสะเกย โดยมีแนวเขตเริ่มต้น
จากกึ่งกลางแม่น้ำบูริเวณพิกัด V B 528738 ไปทางทิศตะวันออกตามแนวกึ่งกลางแม่น้ำบูริ
สิ้นสุดกึ่งกลางแม่น้ำบูริเวณพิกัด V B 576741 รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 5 กิโลเมตร

ทิมตะวันออก

ติดต่อ กับ ตำบลโนนสัง อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัด ศรีสะเกษ โดยมี แนวเขต เริ่มด้าน
จาก กึ่ง กลาง แม่น้ำ นุ่น บิเวณ พิกัด V B 576741 ไปทางทิศใต้ ตามแนว เป้า ไม้ รัม ผั่ง แม่น้ำ และ ทุ่งนา ไป
บรรจบ กับ ถนน ลูกรัง สาย บ้าน อีปุ่ง ตำบล คุน - บ้าน โนนสัง ตำบล โนนสัง บิเวณ พิกัด 578718
ระยะทาง ประมาณ 2.5 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้ ตามแนว ทุ่งนา ระยะทาง ประมาณ 2 กิโลเมตร บรรจบ
กับ เส้นทาง รถไฟ บิเวณ พิกัด V B 579699 ไปทางทิศใต้ ตามแนว ทุ่งนา ระยะทาง ประมาณ
800 เมตร สิ้นสุด ที่ กึ่ง กลาง ทาง หลวง แผ่น ดิน หมายเลข 226 บิเวณ พิกัด V B 579692 รวม ระยะทาง
ด้าน ทิศตะวันออก ประมาณ 5.3 กิโลเมตร

ทิศใต้

ติดต่อกับด้านลอนสัง ด้านลอนของหัวซ้าย และด้านลอก้านเนียม อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 226 บริเวณพิกัด VB579692 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2085 ระหว่างอำเภอ กันทรารมย์ - กันทรลักษ์ แล้วต่อไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามแนวทุ่งนา ระยะทางประมาณ 1.8 กิโลเมตร ถึงกึ่งกลางลำหัวแม่น้ำ บริเวณพิกัด V B 560670 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามแนวทุ่งนา ระยะทางประมาณ 1.3 กิโลเมตร ไปบรรจบกับถนน อ.ก.ส.ก หมายเลข 2360 ระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 226 บ้านอีต้ม บริเวณพิกัด V B 547673 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามแนวทุ่งนาระยะทางประมาณ 2.3 กิโลเมตร ไปบรรจบกับถนนลูกรังสายระหว่างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 226 - บ้านคำเนียม บริเวณพิกัด V B 530686 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร สิ้นสุดที่กึ่งกลางทางหลวง จังหวัด หมายเลข 226 บริเวณพิกัด V B 521692 รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ 6.6 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับด้านลอนของบัว อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 226 บริเวณพิกัด VB 521692 ไปทางทิศเหนือตามแนวทุ่งนาระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร ไปบรรจบกับถนนลูกรังสายบ้านสินด้านลูกนูน - บ้านโภนทราย ด้านลอนของบัว บริเวณพิกัด VB 522716 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดแนวป่าไม้ริมฝั่งแม่น้ำมูล ระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร สิ้นสุดที่กึ่งกลางแม่น้ำมูลบริเวณพิกัด V B 528738 รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร

ขนาดพื้นที่

เนื้อที่ด้านลูกนูนทั้งหมดประมาณ 31.20 ตารางกิโลเมตร (19,500 ไร่) เป็นเนื้อที่ของเทศบาลด้านลอกันทรารมย์ ประมาณ 6.9 ตารางกิโลเมตร (4,312.5 ไร่) เป็นเนื้อที่ขององค์การบริหารส่วนด้านลูกนูน 24.30 ตารางกิโลเมตร (15,187.5 ไร่)

ภูมิประเทศ

ด้านลูกนูน มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและเป็นลูกคลื่นลอนด้านลูกนูน ติดต่อกับทางทิศเหนือซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 100-150 เมตร

จำนวนหมู่บ้านตามลักษณะปักครองห้องถิน จำนวน 14 หมู่ จำแนกได้ดังนี้

(1) เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนด้านลูกนูนเดิมทั้งหมู่บ้าน จำนวน 5 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1, 3, 4, 7, 8

- (2) เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณส่วนมาก จำนวน 1 หมู่คือ หมู่ที่ 10 (บางส่วนอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลักษันธรรมย์)
- (3) เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณบางส่วน จำนวน 2 หมู่คือ หมู่ที่ 11,14 (ส่วนมากอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลักษันธรรมย์)
- (4) เป็นหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ เดิมทั้งหมู่บ้านจำนวน 4 หมู่ คือ หมู่ที่ 2,5,6,9 (อยู่ในเขตเทศบาลตำบลลักษันธรรมย์เดิมทั้งหมู่บ้าน)

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

บ้าน	หมู่ที่	จำนวน ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
คุณ	1	144	334	360	694
หนองปลากรุ่น	3	87	122	136	258
อีปูง	4	94	217	200	417
สิน	7	126	298	272	570
หนองมะแซว	8	191	403	382	785
หนองโน-โนนปือย	10	63	158	142	300
เกาะแก้วสันติธรรม	11	9	15	16	31
สันติสุข	14	67	120	107	227
รวม	8	781	1,667	1,615	3,282

จากตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จากข้อมูล ทะเบียนรายชื่อสำเภาบ้านที่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีจำนวนประชากร 3,282 คน และมีความหนาแน่นเฉลี่ย 135.19 คน/ตารางกิโลเมตร

4.1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรในตำบลคุณ สำเภาบ้านที่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งรับจ้างหลังจากว่างเว้นถูกออกเก็บเกี่ยวและประชากรบางส่วนประกอบอาชีพธุรกิจค้าขาย หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีดังต่อไปนี้

(1) ปั้มน้ำมัน

จำนวน 3 แห่ง

(2) ปืนน้ำมันหลอด	จำนวน 4 แห่ง
(3) โรงสีขนาดเล็ก	จำนวน 18 แห่ง
(4) ร้านซ่อมรถจักรยาน และจักรยานยนต์	จำนวน 6 แห่ง
(5) ร้านซ่อมเครื่องยนต์จักรกลหนัก (ซ่อมรถสิบล้อ รถแม็คโค) จำนวน 3 แห่ง	จำนวน 3 แห่ง
(6) โรงงานคัดเมล็ดพันธุ์พืช (สหกรณ์การเกษตร อ.กันทรารามย์) จำนวน 1 แห่ง	จำนวน 1 แห่ง
(7) ร้านขายอาหารตามสั่ง และขายก๋วยเตี๋ยว	จำนวน 16 แห่ง
(8) สถานบันเทิงประเภทสวนอาหารมีคินครี	จำนวน 3 แห่ง
(9) ร้านขายของชำ	จำนวน 26 แห่ง
(10) โรงงานนาคเด็กผลิต โถสี เก้าอี้ หินอ่อน	จำนวน 1 แห่ง
(11) โรงเรือนและที่ดินสำหรับเก็บวัสดุก่อสร้าง	จำนวน 3 แห่ง
(12) โรงบรรจุเกลือ	จำนวน 1 แห่ง
(13) โรงผลิตมีด	จำนวน 1 แห่ง
(14) ห้องเช่า ห้องพัก	จำนวน 3 แห่ง
(15) สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอ กันทรารามย์	จำนวน 1 แห่ง

4.1.3 การบริการพื้นฐานและสภาพสังคม

ด้านการศึกษาประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง ที่อยู่ใน หนังสือพิมพ์หมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง สถาบันและองค์กรทางศาสนา วัด/สำนักสงฆ์จำนวน 4 แห่ง ด้านการสาธารณสุข อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำร้อยละ 100 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตำบลคุณ เป็นที่ตั้งสถานีตำรวจนครบาลกันทรารามย์

(1) ถนนทางหลวงแผ่นดินศรีสะเกษ - อุบลราชธานี หมายเลข 226 เป็น ถนนลาดยางสภาพดีผ่านบ้านเกาะแก้วสันติธรรม หมู่ที่ 11 บ้านทุ่งสันติสุข หมู่ที่ 14 และบ้านหนองมะแซวหมู่ที่ 8 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

(2) ถนนเร่งรัดพัฒนานบทจังหวัดศรีสะเกษ บ้านคำบอน ตำบลคุณ - ตำบลধาน หมายเลข 3002 เป็นถนนลาดยางสภาพดีบางส่วน ผ่านบ้านเกาะแก้วสันติธรรม หมู่ที่ 11 ของ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

(3) ถนนทางหลวงแผ่นดิน อำเภอ กันทรารามย์ – อำเภอ น้ำเกลียง หมายเลข 2360 เป็นถนนลาด- ยางสภาพดี ผ่านบ้านทุ่งสันติสุข หมู่ที่ 14 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

(4) ถนนทางหลวงแผ่นดิน อำเภอ กันทรารามย์ – อำเภอ กันทรารัมย์ หมายเลข 2085 เป็นถนนลาดยาง สภาพดี ผ่านบ้านหนองปลากรุ่น หมู่ที่ 3 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

(5) ถนนทางหลวงแผ่นดินอำเภอภูเก็ตทรายมี - อ่าเภอภูเก็ตชุมน้อย หมายเลข 2168 เป็นถนนลาดยางสภาพดี ผ่านบ้านคุณ หมู่ที่ 1 บ้านอีปูง หมู่ที่ 4 และบ้านหนองมะแซว หมู่ที่ 8 ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลคุณ

(6) ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ บ้านคำบอน หมู่ที่ 2 – บ้านสิน หมู่ที่ 7 ตำบลคุณ หมายเลข 0222 เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและลาดยางสภาพใช้การได้ดี

(7) ถนนเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดศรีสะเกษ บ้านโภกสะอาด หมู่ที่ 9 - บ้าน อีปูง หมู่ที่ 4 หมายเลข 4003 เป็นถนนลาดยางสภาพดีบางส่วน ผ่านบ้านอีปูง หมู่ที่ 4 ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

(8) ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ บ้านหนองมะแซว หมู่ที่ 8 ตำบลคุณ - บ้านโนนสัง ตำบลโนนสัง หมายเลข 0209 เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สภาพดีบางส่วนผ่านบ้านหนองมะแซว หมู่ที่ 8 ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

(9) ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อ่าเภอภูเก็ตทราย – บ้านสีถาน ตำบลหนองบัว เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและถนนลาดยางสภาพใช้การได้ดีผ่านบ้านสิน หมู่ที่ 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

(10) ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ บ้านคำบอน หมู่ที่ 6 ตำบลคุณ - บ้านหนองทามน้อย ตำบลคำเนียม หมายเลข 2095 เป็นถนนลาดยางสภาพดีผ่านบ้านทุ่งสันติสุข หมู่ที่ 14 ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ

(11) ถนนภายในหมู่บ้านและเชื่อมหมู่บ้าน เป็นถนนดิน ลูกรัง หินคลุก คอนกรีต เสริมเหล็กและลาดยางสภาพดีบางส่วน

การโทรศัมนาคมนี้ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง สถานีโทรศัมนาคม อื่น ๆ จำนวน 4 แห่ง คือมีทำการองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กันทรารมย์ โรงเรียนบ้านหนองมะแซว บ้านรายภูรจำนวน 17 แห่ง

การไฟฟ้า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีไฟฟ้าใช้ ทุก หลังคาเรือน

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ลำห้วย จำนวน 5 แห่ง บึง หนอง และอื่นๆ จำนวน 10 แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝาย จำนวน 4 แห่ง บ่อโขก จำนวน 11 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ เป็น ป่าไม้ในที่สาธารณะประโยชน์ ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล บ้านคุณ หมู่ที่ 1 บ้านอีปูง หมู่ที่ 4 บ้านสิน หมู่ที่ 7 นอกนั้นเป็นคอนปูตา

4.1.4 การรวมกลุ่มของประชาชน

4.1.4.1 กลุ่มร้านค้าชุมชน	จำนวน 5 กลุ่ม
4.1.4.2 กลุ่momทรัพย์แม่บ้าน	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.3 กลุ่momทรัพย์เพื่อการผลิต	จำนวน 4 กลุ่ม
4.1.4.4 กลุ่mAชีพเดี่ยวโศ	จำนวน 10 กลุ่ม
4.1.4.5 กลุ่มเด็กป่าในกระชัง	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.6 กลุ่มแม่บ้านกองขยะ	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.7 กลุ่มโรงสีชุมชน	จำนวน 2 กลุ่ม
4.1.4.8 กลุ่มเพาะเห็ด	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.9 กลุ่มโรงเด็กสูกร	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.10 กลุ่มกองทุนเงินด้าน	จำนวน 6 กลุ่ม
4.1.4.11 กลุ่มสร้างเสริมสุขภาพการออกกำลังกาย	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.12 กลุ่มปลูกพริก	จำนวน 2 กลุ่ม
4.1.4.13 กลุ่มเกษตรชีวภาพ	จำนวน 1 กลุ่ม
4.1.4.14 กลุ่มเกษตร	จำนวน 4 กลุ่ม
4.1.4.15 กลุ่มเกษตรพัฒนาที่ดิน	จำนวน 1 กลุ่ม

4.1.5 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 14 คน

4.1.5.1 สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

1) ปลัด อบต. (นักบริหารงาน อบต.) ระดับ 6	จำนวน 1 คน
2) หัวหน้าสำนักปลัด อบต.(นักบริหารงานทั่วไป 6)	จำนวน - คน
3) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3	จำนวน 1 คน
4) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4	จำนวน 1 คน
5) นิติกร 4	จำนวน 1 คน
6) นักพัฒนาชุมชน 3	จำนวน 1 คน
7) เจ้าพนักงานธุรการ 3	จำนวน 1 คน
8) เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4	จำนวน 1 คน
9) พนักงานจ้างทั่วไป (นักการการโรง)	จำนวน 1 คน
10) พนักงานจ้างทั่วไป (พนักงานขับรถยก)	จำนวน 1 คน
11) พนักงานจ้างทั่วไป (พนักงานดับเพลิง)	จำนวน 1 คน

4.1.5.2 ส่วนการคลัง

1) หัวหน้าส่วนการคลัง ระดับ 6	จำนวน 1 คน
2) นักวิชาการเงินและบัญชี 3	จำนวน 1 คน
3) เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี 3	จำนวน 1 คน
4) เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 2	จำนวน - คน (ว่าง)
5) เจ้าหน้าที่พัสดุ 1	จำนวน - คน (ว่าง)

4.1.5.3 ส่วนโยธา

1) หัวหน้าส่วนโยธา ระดับ 6	จำนวน 1 คน
2) นายช่างโยธา 3	จำนวน 1 คน
3) ช่างโยธา 1	จำนวน 1 คน
4) ช่างไฟฟ้า 1 – 3 หรือ 4 ทป	จำนวน - คน (ว่าง)

4.1.5.4 ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1) หัวหน้าส่วนการศึกษาฯ ระดับ 6	จำนวน - คน (ว่าง)
2) นักวิชาการศึกษา คศ.1	จำนวน 1 คน
3) พนักงานข้างตามการกิจ (ผู้ช่วยครูผู้คุ้มครองเด็ก)	จำนวน 4 คน

4.1.5.6 ระดับการศึกษาของบุคลากร

1) มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	จำนวน 9 คน
2) ปริญญาตรี	จำนวน 11 คน
3) สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน 1 คน

4.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม คุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากรประกอบด้วยด้วยดังนี้

เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน (บาท) การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆทางสังคม ภาษาในหมู่บ้านหรือตำบลและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน (ปี) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

ข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (คน) (n=357)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	164	45.94
หญิง	193	54.06
รวม	357	100
2. อายุ (ปี)		
18 – 35	137	38.38
36 – 50	145	40.62
51 – 65	58	16.24
66 ปีขึ้นไป	17	4.76
รวม	357	100
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	85	23.81
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	11.77
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	108	30.25
อนุปริญญา / ปวส.หรือเทียบเท่า	2	0.56
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	120	33.61
รวม	357	100
4. อาชีพ		
เกษตรกรรม	86	24.09
รับจ้าง	89	24.93
ประกอบธุรกิจ / ห้างร้าน	22	6.16
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	105	29.41
ว่างงาน / ไม่มีงานทำ	13	3.64
ลูกจ้างชั่วคราว	42	11.77
รวม	357	100

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (คน) (n=357)	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 13,380 บาท	223	62.46
13,380-20,000	71	19.89
20,001-30,000	56	15.69
30,001-40,000	2	0.56
มากกว่า 40,000 บาท	5	1.40
รวม	357	100
6. การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆทางสังคมภายในหมู่บ้าน หรือตำบล		
กลุ่momทรัพย์	51	14.29
กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	4	1.12
กลุ่มพัฒนาอาชีพ	20	5.60
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข	39	10.92
กลุ่มแม่บ้าน	41	11.49
ไม่เป็นสมาชิก	202	56.58
รวม	357	100
7. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน (ปี)		
ต่ำกว่า 9 ปี	39	10.92
10 – 19	62	17.37
20 – 29	90	25.21
30 ปีขึ้นไป	166	46.50
รวม	357	100

จากตารางที่ 4.2 เกี่ยวกับคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ พบร้า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.06 เพศชายร้อยละ 45.94 แม้ในตำบลดูน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จะมีจำนวนสัดส่วนของเพศชายล้าเกียงกัน แต่เป็นที่น่าอินดีที่ในปัจจุบันสตรีได้

เข้ามานีบทบาทและใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ อ่าเภอภัทรมายา จังหวัดศรีสะเกษมากขึ้น

ส่วนในกลุ่มอายุใดที่ใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง พ布ว่าอายุ 36-50 ปีมีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 40.62 รองลงมาคืออายุ 18-35 ปี ร้อยละ 38.38 อายุ 51-65 ปี ร้อยละ 16.25 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอายุเริ่มมากขึ้น การใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองเริ่มน้อยลง และอายุ 66 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.76 ใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาพร่างกายที่ไม่อ่อนเพลียต่อการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือปัจจัยอื่นๆ ประกอบ แต่ถึงอย่างไร ประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาองค์กร บริหารส่วนตำบลคุณ

ในด้านการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 33.61 รองลงมาคือ นัชยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ร้อยละ 30.25 ปรัชญา ร้อยละ 23.81 นัชยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.76 และ อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 0.56 ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตำบลคุณย่อมแสดงให้เห็นว่าคนมีการศึกษาสูงในตำบลคุณย่อมเข้ามามีส่วนร่วมทางการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับมากขึ้น อันเป็นผลดีจึงต่อการเพิ่มพูนวิธีการและกระบวนการในการมีส่วนร่วมพัฒนาและเข้าใจถึงสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลคุณ

ส่วนในด้านอาชีพ พ布ว่ามีอาชีพรับราชการรัฐ/วิสาหกิจจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 29.41 (105 คน) รองลงมาคือ รับจ้าง ร้อยละ 24.93 เกษตรกรรม ร้อยละ 24.09 และลูกจ้างชั่วคราว ร้อยละ 10.64 ตามลำดับ และจำนวนน้อยสุดคือจำนวนนักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 1.12 ว่างงาน/ไม่มีงานทำ ร้อยละ 3.64 ดังนี้เมื่อพิจารณาถึงอาชีพกับความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเข้าใจถึงสิทธิของประชาชนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของตำบลคุณ ส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่มีอาชีพมั่นคงต่อชีวิตแล้วจึงเข้ามาใช้สิทธิการมีส่วนร่วมในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นของตำบลคุณ

ส่วนประชาชนผู้มีรายได้ต่อเดือน (บาท) พ布ว่ามีรายได้บาทต่อเดือน มีต่ำกว่า 13,380 บาทมากที่สุดถึงร้อยละ 62.46 (223 คน) ซึ่งถือว่าต่ำกว่ารายได้ประชาติที่กำหนดขึ้นต่ำไว้ ดังนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณนี้มีประชาชนผู้มีความยากจนเป็นจำนวนมาก แต่ก็สามารถดำรงชีพได้ตามวิถีชีวิตของชาวชนบทไทย ส่วนรายได้ที่สูงกว่ารายได้ประชาติ สามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ รายได้ 13,380-20,000 บาท ร้อยละ 19.89 (71 คน) และ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 15.69 (56 คน) รายได้ 30,000 – 40,000 บาท ร้อยละ 0.56 (2 คน) และมากกว่า 40,000

คนร้อยละ 1.40 รายได้ที่สูงกว่ารายได้ประชาชาติแล้วปรากฏว่ามีจำนวนร้อยละ 37.54 ที่จะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการเมือง การปกครองเป็นอย่างมากในตำบลลูกุน

ด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่ม พนวักกุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 56.50 ส่วนที่เหลือเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรจัดตั้ง ซึ่งได้แก่กลุ่momทรัพย์ ร้อยละ 14.29 (51 คน) กลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 11.49 (41 คน) และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 10.92 (37 คน) กลุ่มพัฒนาอาชีพร้อยละ 5.60 (20 คน) และกลุ่มลูกเตือชาวบ้านร้อยละ 1.12 (4 คน) และจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจะเห็นได้ว่ากลุ่มย่อมมีส่วนสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลลูกุนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองมากขึ้น

ในด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง พนวักผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน 30 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.50 (166 คน) รองลงมาคือผู้อาศัยอยู่ 20-29 ปี ร้อยละ 25.21 (90 คน) และ 10-19 ปี ร้อยละ 17.37 (62 คน) และผู้อาศัยอยู่ต่ำกว่า 9 ปีมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10.92 (39) เท่านั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุน ส่วนใหญ่แล้วมีความรักถิ่นกำเนิด ผู้วิจัยคิดว่านาที่จะง่ายต่อการนำพาให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง และในขณะเดียวกันก็เข้าใจถึงสิทธิของประชาชนในการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุน

4.2 ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.1 ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.3 ความรู้ในหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในตำบลลูกุน

ความรู้ในหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในตำบลลูกุน	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. หลักการสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจในการเข้ามาริหารจัดการ ด้านหาปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหาท้องถิ่น เพาะปลูกพืชในท้องถิ่นรักความต้องการ รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองศึกษาเรียนรู้จากภายนอก	348 (97.48%)	9 (2.52%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาความรู้ในหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในตำบลลูกุน ผู้วิจัยพบว่าประชารส่วนใหญ่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุน มีความเห็นว่าหลักการสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุน

ด้วยความเต็มใจในการเข้ามาบริหารจัดการ คืนหาปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหาท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นสามารถรู้ความต้องการ รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหานั้นท้องถิ่นของตนเองดีกว่าบุคคลภายนอกนั้นประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณมีความเห็นด้วยจำนวน 348 คน หรือร้อยละ 97.48 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือมีจำนวนเพียง 9 คนหรือร้อยละ 2.52 จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณเป็นจำนวนมาก จากการสังเกตและสัมภาษณ์ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญและเป็นผลดีต่อระบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ คืนหาปัญหาความเดือดร้อน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนได้เรียนรู้สิทธิและหน้าที่ทางด้านการเมือง การเลือกตั้ง เลือกคนดีมีความรู้ความสามารถไปทำหน้าที่พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้า

ตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับการสมัครเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลที่ตนอยู่

ความรู้เกี่ยวกับการสมัครเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลที่ตนอยู่	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2. ประชาชนในท้องถิ่นที่อายุไม่ต่ำกว่าขึ้นปีบีบูรพาในวันเดียวกันสามารถสมัครผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเลือกตั้งได้	261 (73.11%)	96 (26.89%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาความรู้เกี่ยวกับการสมัครเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลที่ตนอยู่นั้นผู้วิจัยพบว่า กลุ่มประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่าประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ที่อายุไม่ต่ำกว่าขึ้นปีบีบูรพา ในวันเดียวกัน สามารถสมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเลือกตั้ง ได้มีจำนวน 261 คน หรือร้อยละ 73.11 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวนน้อยกว่า คือมีจำนวน 96 คน หรือร้อยละ 26.89 ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองสิทธิในการเข้าไปเป็นฝ่ายบริหารในการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ นำแนวคิดนโยบายในการแก้ไขปัญหา แนวทางการพัฒนาไปใช้กระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.5 หน้าที่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

หน้าที่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3. ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	337 (94.40%)	20 (5.60%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณผู้วิจัยพบว่า กลุ่มประชาราษฎร์ส่วนใหญ่เห็นว่าประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่นๆ ตามที่กฎหมายได้บัญญัตินี้จำนวน 337 คนหรือร้อยละ 94.40 ส่วนประชาราษฎร์ในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณมีจำนวนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการที่จะต้องมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่นๆ ตามที่กฎหมายได้บัญญัตินี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 20 คน ร้อยละ 5.60 ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาราษฎร์ในการทำวิจัยส่วนใหญ่มีระดับความรู้ในสิทธิและหน้าที่ค่อนข้างคึกคักในฐานะประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณที่มีสิทธิทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติรับรอง ไว้และมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติด้วย เช่น มีการไปเสียภาษีอากร และการไปเลือกตั้ง ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ เลือกคนดีมีความรู้ ความสามารถไปทำงานที่พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป การเสียภาษีอากร เสียค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นรายได้ในการพัฒนา แก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตน

ตารางที่ 4.6 ความรู้เกี่ยวกับภาระในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

ความรู้เกี่ยวกับภาระในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4. ภาระในการดำรงตำแหน่งของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลปัจจุบันมีกำหนดคราวละ 4 ปี	345 (96.64%)	12 (3.36%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาระในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้วิจัยพบว่า ประชาราษฎร์ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระในการดำรงตำแหน่งของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณค่อนข้างมากคือ จำนวนถึง 345 คน

หรือ ร้อยละ 96.64 และมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่บังไม่มีความรู้ คือ จำนวน 12 คนหรือร้อยละ 3.36 ย่อมแสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่จำนวนมากในองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรับรู้มีความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น มีระดับความรู้ความเข้าใจว่าจะในการดำรงตำแหน่งของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดู

ตารางที่ 4.7 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. การชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศักดิ์ความสงบและปราศจากอาชญากรรม เป็นสิทธิของประชาชนที่สามารถกระทำได้	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	337 (94.40%)	20 (5.60%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในการชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศักดิ์ความสงบและปราศจากอาชญากรรม ส่วนถือเป็นสิทธิของประชาชนที่สามารถกระทำได้มีจำนวน 337 คนหรือร้อยละ 94.40 ส่วนจำนวนผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 20 คน หรือร้อยละ 5.60 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความเข้าใจในสิทธิการชุมนุมคัดค้านนโยบาย การบริหารงานและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศักดิ์ความสงบและปราศจากอาชญากรรมเมื่อเห็นว่านโยบายหรือการบริหารงานการปฏิบัติงานก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หรือสืบเปลี่ยนงบประมาณโดยไม่จำเป็นหรือไม่สุจริต ไม่โปร่งใส ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง อาจคัดค้านโดยผ่านทางสมาชิกสภาตำบลที่เป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือนายก อบต. หรือวิธีการอื่นๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ แต่มีประชาชนส่วนน้อยที่เห็นว่าไม่สามารถคัดค้านได้ เพราะเห็นว่านโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ผ่านการทำประชามติจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้านแล้ว และยังมีกฎระเบียบท่ององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนทำให้ไม่สามารถคัดค้านได้ รวมถึงประชาชนบางส่วนไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยสนใจใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาและ

ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ประชาชนเลือกเข้ามาแล้ว ต้องทำหน้าที่ตามที่ประชาชนมอบหมาย

ตารางที่ 4.8 ภาพรวมความรู้ในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพรวมความรู้ในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	326 (91.20%)	31 (8.80%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาภาพรวมความรู้ในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วิจัยพบว่า ประชารถในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนค่อนข้างมากคือจำนวน 326 คนหรือร้อยละ 91.20 ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 31 คนหรือร้อยละ 8.80 จะเห็นได้ว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณจำนวนมาก มีความรู้ความเข้าใจว่าหลักการสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณด้วยความเต็มใจในการเข้ามานับริหารจัดการ ค้นหาปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหาท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นสามารถอธิบายความต้องการ รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองคือกว่าบุคคลภายนอก ส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญและเป็นผลดีต่อระบบอนประชารัฐไปโดย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ค้นหาปัญหาความเดือดร้อน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนได้เรียนรู้สิทธิและหน้าที่ทางด้านการเมือง การเลือกตั้ง เลือกคนดีมีความรู้ความสามารถ ไปทำหน้าที่พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้า รับรู้ว่าประชาชนในท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่อายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง สามารถสมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเลือกตั้งได้ เมื่อประชาชนมีสิทธิต่างๆแล้วก็มีหน้าที่ในการเสียภาษี อากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อประชาชนเห็นว่า นโยบาย โครงการหรือการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หรือสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็นหรือไม่สุจริต ไม่โปร่งใส ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ประชาชนสามารถชุมนุมคัดค้านนโยบายและ การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยความสงบและปราศจากอาชญากรรมสิทธิ

ที่ประชาชนสามารถกระทำได้ อาจคัดค้านโดยผ่านทางสมาชิกสภาตำบลที่เป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือนายก อบต. หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ แต่ในขณะเดียวกันมีประชาชนจำนวนน้อยที่เห็นว่าไม่สามารถคัดค้านได้ เพราะเห็นว่า นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ผ่านการทำประชามติจากประชาชนแต่ละหมู่บ้าน แล้ว รวมถึงบังมีกฎระเบียบท่ององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำให้การคัดค้านทำได้ยาก รวมถึง ประชาชนบางส่วนไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ค่อยสนใจ ใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาและผู้บริหารขององค์การ บริหารส่วนตำบลที่ประชาชนเลือกเข้ามาแล้ว ต้องทำหน้าที่ตามที่ประชาชนมอบหมาย

4.2.2 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ตารางที่ 4.9 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและจัดทำ บริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความ เป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณสุข การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	319 (89.36%)	38 (10.64%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและจัดทำบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นและมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณสุข การบริหารงานบุคคล ตลอดจนการเงินและการคลัง จำนวน 319 คนหรือร้อยละ 89.36 ต่อคนกุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 38 คนหรือร้อยละ 10.64 ย่อมหมายความว่าประชาชนในตำบลคุณ บางส่วนยังไม่เข้าใจถึงอำนาจหน้าที่และความมีอิสระในการบริหารงานของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จะเห็นว่าประชาชนรับรู้ว่าเป็นสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับบริการสาธารณะจากรัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในท้องถิ่น และรู้ว่าเป็นหน้าที่ของ องค์การ

บริหารส่วนตำบลคุณในการคุ้มครองและจัดทำบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตำบลคุณ และบังคับความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล ตลอดจนการเงินและการคลังที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

ตารางที่ 4.10 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 2)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2. องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชน ในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหาร	338 (94.68%)	19 (5.32%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่อง การรายงานผลการดำเนินการ การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้พบว่า ประชาชนในตำบลคุณส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการซึ่งมีประชาชนเห็นด้วย จำนวน 338 คนหรือร้อยละ 94.68 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 19 คนหรือร้อยละ 5.32 จะเห็นว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณต้องจัดทำรายงาน ผลการดำเนินการ การใช้จ่าย และการจัดทำงบประมาณ และเป้าหมายผลการดำเนินงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และกำกับการบริหารจัดการ

ตารางที่ 4.11 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 3)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
3. องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ อารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมถึงการจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	339 (94.96%)	18 (5.04%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่อง การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม อารีตประเพณี ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและการฝึกอบรมอาชีพในท้องถิ่นนั้นผู้วิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดูน่ามีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ อารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมถึงการจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นมีจำนวน 339 คนหรือร้อยละ 94.96 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 18 คนหรือร้อยละ 5.04 จะเห็นว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์บำรุงรักษาศิลปะ อารีตประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี รวมถึงการจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นไว้ให้ลูกหลานรุ่นหลังได้ภูมิใจและสืบทอดต่อไป

ตารางที่ 4.12 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 4)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
4. การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะมีผลกระทำต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนเป็นเวลาพอสมควร และอาจต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อการตัดสินใจ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	342 (95.80%)	15 (4.20%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานที่มีผลกระทำต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จำเป็นต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อจะได้ร่วมกันตัดสินใจ

นั้นได้พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเห็นว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น จะต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนรับทราบเสียก่อนเป็นเวลาพอสมควร ขณะเดียวกันอาจต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือให้ประชาชนออกเสียงลงประชามติเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินการจำนวน 342 คนหรือร้อยละ 95.80 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 15 คนหรือร้อยละ 4.20 จะเห็นได้ว่าประชาชนมีการรับรู้ในสิทธิที่จะได้รับการแจ้งข้อมูลข่าวสารและรายละเอียดของนโยบายหรือโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นเวลาพอสมควรเพื่อให้ประชาชนออกเสียงประชามติและองค์การบริหารส่วนตำบลดอนต้องรับฟังก่อนการตัดสินใจดำเนินนโยบายหรือโครงการ

ตารางที่ 4.13 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ข้อ 5)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดการ ริเริ่มโครงการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	339 (94.96%)	18 (5.04%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม รักษาคุณภาพและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วผู้วิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดอนที่มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดการ ริเริ่มโครงการ การบำรุงรักษาคุณภาพ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่โดยชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลดอน เห็นว่า ความมีส่วนร่วม จำนวน 339 คนหรือร้อยละ 94.96 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 19 คนหรือร้อยละ 5.04 จะเห็นได้ว่าประชาชนรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริม คุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการจัดการ ริเริ่มโครงการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.14 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 (ภาพรวม)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550	จำนวนคน (ร้อยละ)	
ภาพรวมเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	335 (93.95%)	22 (6.05%)
		N = 357 คน รวมร้อยละ 100

จากการศึกษาลึกลงภาพรวมของสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 เรื่องอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองความเป็นอิสระในการจัดทำบริการสาธารณสุข การรายงานการดำเนินงานต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการบำรุงรักษาศิลปะ าริศร์ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการศึกษาอบรม การฝึกอาชีพ การฟังความคิดเห็นของประชาชน การออกแบบปรับปรุงตัว จัดการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบำรุงรักษา และการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวผู้วิจัยพบว่า ประกาศส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับ สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 จำนวน 335 คนหรือร้อยละ 93.95 ขณะเดียวกันมีประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่ไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 22 คนหรือร้อยละ 6.05 จะเห็นได้ว่าประชาชนในตำบลคุณรับรู้ในสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ. 2550 จำนวนมาก รับรู้ว่าเป็นสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับบริการสาธารณสุขจากรัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในท้องถิ่น และรู้ว่าเป็นหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคุณในการคุ้มครองและจัดทำบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตำบลคุณ มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารการจัดทำบริการสาธารณสุข การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังที่สนับสนุนต่อความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการ การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณประจำปี เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องรายงานผลการดำเนินงาน การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์บำรุงรักษาศิลปะ าริศร์ประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันศริร่วมถึงการจัดการศึกษาอบรม และการฝึก

อาชีพตามความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่น ไว้ให้ลูกหลานรุ่นหลังได้ภูมิใจและสืบทอดต่อไป การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น จะต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนรับทราบเสียก่อนเป็นเวลาพอสมควร ขณะเดียวกันอาจต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือให้ประชาชนออกเสียงลงประชามติเพื่อการตัดสินใจก่อนการดำเนินการ ประชาชนมีสิทธิการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม รักษาคุณภาพและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ เป็นสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดการ ริเริ่มโครงการ การบำรุงรักษาคุณภาพ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

4.2.3 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.15 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณูปโภคในตำบลคุณ และต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวางแผน แก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นตำบลคุณ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	334 (93.56%)	23 (6.44%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ในการให้บริการสาธารณูปโภคในตำบลคุณ และต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวางแผน แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตำบลคุณนั้น ผู้วิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคุณสามารถมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณูปโภคในตำบลคุณ และต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวางแผน แก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นตำบลคุณ เป็นจำนวน 334 คนหรือ ร้อยละ 93.56 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 23 คน หรือเท่ากับร้อยละ 6.44 ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนเห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและแก้ไขปัญหาต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ แต่ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นร่วมกันและให้บังเกิด

ความโปรดปรานในการดำเนินงาน มีประชาชนจำนวนน้อยมากที่ไม่เห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ไขปัญหาต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของประชาชน เพราะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาและการวางแผนนั้นเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ของบ้านเมือง เช่น คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาแผนไม่ใช่เรื่องของชาวบ้าน

ตารางที่ 4.16 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 2)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งของ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ	340 (95.24%)	17 (4.76%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับ ที่มาของผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาตามวัตถุประสงค์และเจตจำนงของประชาชนในตำบลดุณนั้น ผู้วิจัยพบว่า ประชาราษฎรในตำบลดุณส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นตำบลดุณ ซึ่งมีจำนวนที่เห็นด้วย 340 คน หรือร้อยละ 95.24 แต่ก็มีประชาราษฎรที่ไม่เห็นด้วยซึ่งมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 17 คนหรือร้อยละ 4.76 ย่อมแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลดุณ มีความเข้าใจในการบริหารท้องถิ่น ว่าควรมีส่วนร่วม จึงจำเป็นต้องมีส่วนในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้ามาทำงานแทน

ตารางที่ 4.17 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 3)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3. ประชาชนผู้ที่ไม่ใช่สิทธิ์เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา ท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสามารถ รวบรวมรายชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่นได้	307 (85.89%)	50 (14.11%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการศึกษาเรื่อง การรวบรวมรายชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พบร่วมกับประชาชนในตำบลคุณส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบรายชื่อ เพื่อเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่นได้ ซึ่งในตำบลคุณประชาราทเห็นด้วย จำนวน 307 คนหรือร้อยละ 85.89 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 50 คนหรือร้อยละ 14.11 ย่อมแสดงให้เห็นว่า ประชาชนเข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นประชาชนต้องสามารถออกเสียงลงคะแนนอย่างมีส่วนร่วม หรือเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นตามความต้องการและความจำเป็นของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านของตำบลคุณ

ตารางที่ 4.18 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักกรองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักกรองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 4)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักกรองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักกรองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4. องค์กรปักกรองส่วนท้องถิ่นที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคน ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบรายชื่อเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพราเหตุที่ไม่สมควรดำเนินการได้	332 (93.00%)	25 (7.00%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการเสนอชื่อขอต่อต้านผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้วิจัยพบว่า ประชาราทในการวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่า องค์กรปักกรองส่วนท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคน ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถตรวจสอบรายชื่อเพื่อเสนอต่อต้านผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพราเหตุที่ไม่สมควรดำเนินการได้ มีจำนวน 332 คนหรือร้อยละ 93.00 ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือมีจำนวน 25 คนหรือร้อยละ 7.00 จากการสัมภาษณ์ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่เกินหนึ่งแสนคนนั้น ประชาราทเห็นว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบรายชื่อเพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการให้มีการลงทะเบียนคะแนนเสียงต่อต้านผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพราเหตุที่ไม่สมควรดำเนินการได้ ไปนั้น ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นทำความผิด มีหลักฐานชัดเจน หรือกระทำการทุจริต คดโกง ซึ่งถ้าเขียนปล่อยให้บริหารต่อไปก็จะทำให้เกิดความเสียหายยิ่งขึ้น คั่งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารองค์การและประชาชนส่วนตำบลคุณได้

เข้าใจถึงสิทธิของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ที่สามารถออกเสียงได้ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้อุกรัมภัยส่วนน้อยที่ให้เหตุผลว่าการออกเสียงผู้บริหารท้องถิ่นยาก เพราะการรวมกลุ่มประชาชนนั้นเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ยังไม่เข้าใจถึงสิทธิของประชาชนในการออกเสียงผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างถูกต้อง ขณะเดียวกันประชาชนยังผูกพันกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่ตนเป็นผู้เลือกตั้งเข้าไป รวมทั้งยังคงพึ่งพาใจในผลประโยชน์ที่ตนได้รับ

ตารางที่ 4.19 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 5)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. รู้ด้วยให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการปกครองตนเองและพัฒนา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
รวมทั้งแก้ปัญหาในท้องถิ่น ตามความต้องการของประชาชนเอง	320 (89.64%)	37 (10.36%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความเป็นอิสระในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้พบว่า ประชารัฐส่วนใหญ่มีความเห็นว่า รู้จำเป็นต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการปกครองตนเองและพัฒนา รวมทั้งแก้ปัญหาในท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนเอง โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน 320 คนหรือร้อยละ 89.64 อย่างไรก็ตามก็ยังมีประชารัฐที่ไม่เห็นด้วยแม้จะมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 37 คนหรือร้อยละ 10.36

ตารางที่ 4.20 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ภาพรวม)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนคน (ร้อยละ)	
ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	327 (91.48%)	30 (8.52%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วผู้วิจัยพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลลูกุน เห็นด้วยกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ไม่เห็นด้วยกับสิทธิการมีส่วนร่วมดังกล่าวจำนวน 327 คนหรือร้อยละ 91.48 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 30 คนหรือร้อยละ 8.52 ซึ่งจากการพิจารณาถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พ.ร.บ. เกี่ยวกับองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุน จะเห็นได้ว่าประชาชนในตำบลลูกุน ส่วนใหญ่ล้วนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

4.24 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

ตารางที่ 4.21 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุนเห็นด้วยในการคัดค้านคำสั่งทาง ปกครองของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตนได้ ถ้าเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ เป็นกลาง มีอคติโดยส่วนตัว หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา	338 (94.68%)	19 (5.32%)
	N = 357 คน	รวมร้อยละ 100

จากการได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิการคัดค้านคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่เป็นกลางหรือมีอคติ หรือมีส่วนได้เสีย ปรากฏผู้วิจัยได้พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่า ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกุนเห็นด้วยในการคัดค้านคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตนได้ ถ้าเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่เป็นกลาง มีอคติโดยส่วนตัว หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาจำนวน 338 คนหรือร้อยละ 94.68 ส่วนประชากรไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 19 คนหรือร้อยละ 5.32 บ่งชี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในตำบลลูกุนสามารถคัดค้านคำสั่งทางปกครองได้ถ้าเห็นว่าคำสั่งทางปกครองมีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่เป็นกลางหรือมีอคติ หรือมีส่วนได้เสีย ก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนหรือสื้นเปลืองงบประมาณ โดยไม่จำเป็น หรือไม่สูงริต หรือไม่โปร่งใส ซึ่งอาจคัดค้านโดยผ่านทางสมาชิกสภาตำบลที่เป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านหรือองค์กรบริหาร

ส่วนตำบล (อบต.) หรือนายก อบต. หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ แต่ก็ยังมีอีกจำนวนน้อยที่เห็นว่าไม่สามารถคัดค้านได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือนโยบายส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ผ่านการทำประชามติของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านแล้ว นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเบื้องขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนทำให้ไม่สามารถคัดค้านได้

ตารางที่ 4.22 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปักครอง พ.ศ.2539 (ข้อ 2)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปักครอง พ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
2. ใน การพิจารณาทางปักครองที่ปรากฏตัวต่อเจ้าหน้าที่ ประชาชนคู่กรณการณ์สามารถนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามายield="block" style="text-align: center;">	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	325 (91.04%)	32 (6.44%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการมีทนายความหรือที่ปรึกษาทางกฎหมายเข้ามาในคดีทางปักครอง ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในการวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในการพิจารณาทางปักครองที่ปรากฏตัวต่อเจ้าหน้าที่ ประชาชนคู่กรณการณ์สามารถนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามายield="block" style="text-align: center;">

ในการวิจัยที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 32 คนหรือร้อยละ 8.96 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนเข้าใจในสิทธิของประชาชนที่จะต้องได้รับการคุ้มครองและได้รับความเป็นธรรม รวมถึงมีโอกาสในการต่อสู้คดีทางปักครองอย่างเต็มที่ แต่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เคยใช้สิทธิที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องคดี ยังมีความกลัวที่จะต้องต่อสู้คดีหรือฟ้องร้องต่อศาล

ตารางที่ 4.23 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (ข้อ 3)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
3. ตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ประชาชนคู่กรณีมีสิทธิได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารที่จำเป็นต้องรู้ เพื่อการได้แบ่งชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	344 (96.36%)	13 (3.64%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่อง เกี่ยวกับการที่ประชาชนคู่กรณีมีสิทธิขอทราบข้อเท็จจริงและตรวจสอบเอกสารเพื่อได้แบ่งหรือชี้แจงและป้องกันสิทธิของตนนั้น ผู้วิจัยพบว่า ประชากที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ประชาชนคู่กรณีมีสิทธิได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารที่จำเป็นต้องรู้ เพื่อการได้แบ่งชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตน ซึ่งที่เห็นด้วยมีจำนวน 344 คนหรือร้อยละ 96.36 ส่วนประชากในตำแหน่งนี้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 13 คนหรือร้อยละ 3.64 ดังนี้จึงพิจารณาได้ว่าประชาชนในตำแหน่งนี้มีความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในกรณีเกี่ยวกับสิทธิการได้ได้แบ่ง ชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตนตามพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ตารางที่ 4.24 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (ข้อ 4)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
4. เพื่อประโยชน์ในการอ่านวิถีความสะความแก่ประชาชนคู่กรณี ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ ประหัด และสะควรคำเรื่องจากรัฐ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	334 (93.56%)	23 (6.44%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพประหัด สะควรและรวดเร็วจากรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ประชากในการทำวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่า เพื่อ

ประโยชน์ในการอ่านว่าความสะดวกแก่ประชาชนคู่กรณี ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ ประดับ และสะดวกรวดเร็วจากรัฐ มีจำนวน 334 คนหรือร้อยละ 93.56 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 23 คนหรือร้อยละ 6.44 ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในให้บริการประชาชนที่เป็นคู่กรณีกับรัฐในคดีทางปกครอง รัฐต้องอ่านว่าความสะดวก ให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ประดับ สะดวกและรวดเร็ว

ตารางที่ 4.25 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (ข้อ 5)

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. เมื่อมีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วเปลี่ยนแปลง ไปในสาระสำคัญ ประชาชนคู่กรณีมีสิทธิขอให้มีการพิจารณาและออกคำสั่งทางปกครองใหม่	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	314 (87.96%)	43 (12.04%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับสิทธิการขอให้มีการพิจารณาคดีและออกคำสั่งใหม่ เมื่อมีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วเปลี่ยนแปลง ไปในสาระสำคัญนั้น ผู้วิจัยพบว่าประชากรของทำการทำวิจัยในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จำนวน 314 คนหรือร้อยละ 87.96 มีความเห็นด้วยว่าประชาชนคู่กรณีมีสิทธิขอให้มีการพิจารณาและออกคำสั่งทางการปักครองใหม่ ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 43 คนหรือร้อยละ 12.04 โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเพื่อขอให้มีการพิจารณาและออกคำสั่งทางการปักครองใหม่

ตารางที่ 4.26 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (ภาพรวม)

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ.2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ.2539	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	331 (92.72%)	26 (7.28%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539แล้วผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 จำนวน 331 คน หรือร้อยละ 92.72 ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยนั้นมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 26 คนหรือร้อยละ 7.28 ซึ่งจากการศึกษาในทางคุณภาพ พบว่าประชาชนในตำบลคุณมีสิทธิตามกฎหมายบัญญัติที่จะสามารถคัดค้านคำสั่งทางปกครองได้หากเห็นว่าคำสั่งทางปกครองมีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่ ได้รับความเป็นธรรมและมีอคติกับการมีส่วนได้เสีย ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนทำให้ลื้นเปลี่ยงงบประมาณโดยไม่จำเป็น ถ้าไม่สูตรหรือไม่โปรดঁใส่ประชาชนที่มีความเข้าใจในสิทธิของคนเองย่อมจะต้องได้รับการคุ้มครองและได้รับความเป็นธรรม รวมถึงมีโอกาสในการต่อสู้คดีทางปกครองอย่างเต็มที่ แต่ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ยังไม่เคยใช้สิทธิที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องคดี ยังมีความกลัวที่จะต้องต่อสู้คดีหรือฟ้องร้องต่อศาล

4.2.5 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

ตารางที่ 4.27 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
1. วิธีการให้ข้อมูลข่าวสารสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแฉลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	336 (94.12%)	21 (5.88%)
		N = 357 คน รวมร้อยละ 100

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในตำบลคุณส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า วิธีการให้ข้อมูลข่าวสารสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแฉลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 จำนวน 336 คน หรือร้อยละ 94.12 ประชาชนในการวิจัยที่ไม่เห็นด้วยนั้นมีจำนวนเล็กน้อย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ซึ่งมีรูปแบบวิธีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่

กลุ่มเป้าหมายตามช่องทางการสื่อสารต่างๆ อย่างเช่น การเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแฉลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านทางสื่ออินเตอร์เน็ต ที่ให้สิทธิแก่ประชาชนให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการและองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ โดยถือเป็นหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ที่จะต้องปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามความต้องการของประชาชน ขณะเดียวกันก็เป็นสิทธิของประชาชนที่จะต้องตรวจสอบข้อมูลข่าวสารขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ

**ตารางที่ 4.28 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ข้อ 2)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
2. การให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ ค่าที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาค ราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในการ ติดตามตรวจสอบและใช้สิทธิใช้เสียงในการปกครองได้ถูกต้อง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	346 (96.92%)	11 (3.08%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการศึกษาเกี่ยวกับค้านการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าเป็นระดับสำคัญในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและใช้สิทธิตามกฎหมายซึ่งผู้ศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลคุณส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐาน แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนนั้น ได้เข้าสู่กระบวนการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้อง ในจำนวน 346 คนคิดเป็นร้อยละ 96.92 และที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 3.08 จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม การเมือง และเศรษฐกิจภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีประชาชนจำนวนน้อยที่ยังไม่เข้าใจอย่างมีนัยยะสำคัญ

**ตารางที่ 4.29 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ข้อ 3)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โครงการ นโยบายที่ประชาชนร้องขอ ยกเว้นการเปิดเผยนั้นจะกระทบความ มั่นคงปลอดภัย หรือส่วนได้ส่วนเสียอันเพียงได้รับการคุ้มครองของ บุคคลอื่นตามกฎหมายรวมทั้งความคิดเห็นและคำแนะนำภายใน หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	334 (93.56%)	23 (6.44%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรบริหารส่วนตำบลลพบุรีที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
โครงการและนโยบายตามที่ประชาชนร้องขอ ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน
334 คน คิดเป็นร้อยละ 93.56 อย่างไรก็ตามขึ้นนี้ประชาชนในตำบลลพบุรีก็จำนวนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วย
จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.44 ในความเป็นจริงประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นตำบลลพบุรีที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโครงการและนโยบายตามที่ประชาชนร้อง
ขอ ยกเว้นการเปิดเผยนั้นจะกระทบความมั่นคงปลอดภัย หรือส่วนได้ส่วนเสียอันเพียงได้รับการ
คุ้มครองของบุคคลอื่นตามกฎหมาย รวมทั้งจะต้องรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำภายใน
หน่วยงานที่จะเป็นประโยชน์หรือเสียประโยชน์และได้รับผลกระทบหรือไม่ได้รับผลกระทบต่อ
ประชาชนในสังคมโดยรวม

**ตารางที่ 4.30 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ข้อ 4)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
4. ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบบัญชีข้อมูลข่าวสาร แต่สำหรับ คนต่างด้าวสามารถตรวจสอบบัญชีข้อมูลข่าวสารเฉพาะเรื่องการปกครองสิทธิของ ตนเท่านั้น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	302 (84.59%)	55 (15.41%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาถึงเรื่องสิทธิการตรวจสอบบัญชีข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยได้พบว่า
ประชาชนในตำบลลพบุรีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีเห็นว่า ประชาชนในองค์กรบริหารส่วน

ดำเนินคุณทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบคุณภาพข่าวสาร แต่สำหรับคนต่างด้าวนั้นสามารถตรวจสอบคุณภาพข่าวสารเฉพาะเรื่องการปกป้องสิทธิของคนเท่านั้น ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมีประชากรจำนวน 302 คนหรือร้อยละ 84.59 ที่เห็นด้วย ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 55 คนหรือร้อยละ 15.41 จะเห็นได้จากการศึกษาเชิงปริมาณข้างต่อไปนี้ การศึกษาเชิงคุณภาพที่ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิในการเข้าตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ส่วนคนต่างด้าวที่สามารถตรวจสอบคุณภาพข่าวสารในเรื่องเฉพาะการปกป้องสิทธิของคนเท่านั้น

ตารางที่ 4.31 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ข้อ 5)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบคุณภาพสำคัญของรัฐ เช่น สัญญา สัมปทาน สัญญาผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ บริการสาธารณูป	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	315 (88.24%)	42 (11.76%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับสิทธิการตรวจสอบสัญญาสำคัญของรัฐนั้น ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในดำเนินคุณภาพส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประชาชนจะต้องมีสิทธิในการตรวจสอบคุณภาพสำคัญของรัฐ เช่น สัญญาสัมปทาน สัญญาผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณูป จำนวน 315 คนหรือร้อยละ 88.24 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยคือจำนวน 42 คนหรือร้อยละ 11.76 จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความรับรู้อย่างกว้างขวางในสิทธิการตรวจสอบสัญญาสำคัญของรัฐ ที่รัฐเป็นคู่สัญญากับเอกชน หรือที่รัฐเป็นคู่สัญญากับภาครัฐเอง ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบคุณภาพข่าวสารขององค์การบริหารส่วนดำเนินคุณ เพราะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนดำเนินคุณที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนที่ต้องการทราบขยะเดียวกันก็เป็นสิทธิของประชาชนที่จะตรวจสอบคุณภาพข่าวสารขององค์การบริหารส่วนดำเนินคุณ เพื่อคุ้มครองในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น แต่ก็มีประชาชนบางส่วนที่เห็นว่าประชาชนไม่มีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและสัญญาที่องค์การบริหารส่วนดำเนินคุณทำกับเอกชน โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อมูลราชการอันเป็นความลับ ไม่สามารถเปิดเผยได้ และจะไปตรวจคุณทำไม่ควรก้าวเข้าทำการทำงานของ อบต.คุณ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าแม้ผู้แสดงความ

คิดเห็นดังกล่าวจะเป็นฝ่ายบริหารหรือเคยเป็นฝ่ายบริหารกีตาม แต่ยังไม่เข้าใจว่าหลักกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและหลักการปักธงในระบบประชาธิปไตย กำหนดให้ประชาชนสามารถมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและยังมีผลเป็นการสร้างกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน อิกทั้งทำให้ฝ่ายปกครองต้องระมัดระวังในการใช้อำนาจการบริหารภาครัฐอย่างด้วย

ตารางที่ 4.32 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (ภาพรวม)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540	จำนวนคน (ร้อยละ)	
ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	327 (91.48%)	30 (8.52%)
$N = 357$ คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540 ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในการทำวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ได้มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิของการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนในตำแหน่งคุณตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. 2540 เป็นจำนวน 327 คนหรือร้อยละ 91.48 ส่วนชาวกรุงเทพฯ ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นคือจำนวน 30 คนหรือร้อยละ 8.52 จะเห็นได้ว่าประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำแหน่งคุณโดยรวมแล้วมีความเห็นด้วยกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540 จำนวนมาก แสดงว่าประชาชนมีความรู้ที่จะตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ลัญญาสำคัญของรัฐ สามารถรับรู้ถึงความโปร่งใส สร้างความเชื่อถือ ทำให้มีประสิทธิภาพและสร้างความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นของตำแหน่งคุณ

การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าเป็นระดับสำคัญในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและใช้สิทธิตามกฎหมายซึ่งผู้ศึกษาพบว่า ประชาชนในตำแหน่งคุณส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐาน แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนนั้นได้เข้าสู่

กระบวนการคิดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินดูแลก็จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโครงการและนโยบายตามที่ประชาชนร้องขอ ยกเว้นการเปิดเผยนั้นจะระบุความมั่นคงปลอดภัย หรือส่วนได้ส่วนเสียอันเพียงได้รับการคุ้มครองของบุคคลอื่นตามกฎหมาย รวมทั้งจะต้องรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากในหน่วยงานที่จะเป็นประโยชน์หรือเสียประโยชน์และได้รับผลกระทบหรือไม่ได้รับผลกระทบต่อประชาชนในสังคมโดยรวม

อนึ่ง ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลล้วนทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาสำคัญของรัฐต้องถือว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลล้วนที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนที่ต้องการทราบ ขณะเดียวกันก็เป็นสิทธิของประชาชนที่จะตรวจสอบข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ทราบถึงความถูกต้องในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

4.2.6 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ตารางที่ 4.33 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ของการทำวิจัยเห็นด้วยจำนวน 342 คนคิดเป็นร้อยละ 95.80% ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน แต่ก็มีประชาชนส่วนที่ไม่เห็นด้วยจำนวนเล็กน้อยคือจำนวน 15 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.20 จากตารางจะเห็นว่าประชาชนเห็นด้วยจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	327 (95.80%)	327 (4.20%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ของการทำวิจัยเห็นด้วยจำนวน 342 คนคิดเป็นร้อยละ 95.80% ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน แต่ก็มีประชาชนส่วนที่ไม่เห็นด้วยจำนวนเล็กน้อยคือจำนวน 15 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.20 จากตารางจะเห็นว่าประชาชนเห็นด้วยจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำโดยมิชอบด้วย

กฏหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน โดยประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้ทำการคำสั่งของหัวหน้าผู้สั่งการหรือเจ้าหน้าที่ทำงานให้องค์กรบริหารส่วนตำบลดอน ย้อมแสลงให้เห็นว่าประกาศในการวิจัยครั้นนี้มีความเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามตามคำสั่งผู้บริหาร ผู้บริหารองค์กรจึงต้องรับผิดชอบด้วย ซึ่งกฏหมายวิธีปฏิบัตรายการทางปกครอง ในการออกคำสั่งทางปกครอง ได้วางหลักเกณฑ์เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน อันเป็นการขอมรับประชาชน มิใช่เป็นผู้อยู่ใต้การปกครองที่ไรสิทธิ ซึ่งเป็นการพัฒนา กฏหมายให้สอดคล้องกับระบบประชาธิปไตยภายใต้หลักนิติรัฐ ที่ให้การกระทำทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั้นจะต้องกระทำโดยชอบด้วยกฏหมาย มีความถูกต้องเหมาะสม และจะไม่ใช้อำนาจโดยไร้เหตุผล เพื่อเป็นมาตรฐานการสำคัญในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้อำนาจตามอำเภอใจ แต่ก็ยังมีประกาศในการสัมภาษณ์บางส่วนซึ่งมีจำนวนน้อยที่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดอน ไม่ต้องรับผิดชอบเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฏหมาย โดยให้เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองต้องดำเนินการโดยถูกต้องตามกฏหมาย

ตารางที่ 4.34 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ข้อ 2)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
2. ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการกระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเอง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	320 (89.64%)	37 (10.36%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้พบว่า ประกาศที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการกระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเอง ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนมีความเห็นด้วยจำนวน 320 คนคิดเป็นร้อยละ 89.64 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 37 คนหรือร้อยละ 10.36 จะเห็นว่าประชาชน ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างกว้างขวาง โดยประชาชนคิดว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมิชอบด้วยกฏหมาย โดยมิใช่การกระทำการคำสั่งของผู้บริหารในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่

ต้องรับผิดในการกระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเองเฉพาะตัว ต้องรับผิดจากการกระทำละเมิดสิทธิของประชาชนโดยไม่มีอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมายรับรองไว้

**ตารางที่ 4.35 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ข้อ 3)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักกรองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
3. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ ทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบล จึงนาเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการนั้น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	295 (82.63%)	62 (17.37%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่โดยการชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้วจึงมาเรียกร้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการนั้น ผู้วิจัยได้พบว่า ประชากในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จึงมาเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการนั้นในภายหลังมีจำนวน 295 คนคิดเป็นร้อยละ 82.63 จะเห็นว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจสิทธิการมีส่วนร่วมการเรียกร้องค่าสินใหม่ทดแทนจากหน่วยงานของรัฐที่ทำละเมิด หน่วยงานของรัฐสามารถใช้สิทธิได้เบี้ยเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ที่ทำละเมิดรับผิดชอบใช้ให้หน่วยงานรัฐ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอบ โดยเจ้าหน้าที่ไม่ต้องขอใช้เต็มจำนวนก็ได้

**ตารางที่ 4.36 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ข้อ 4)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักกรองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
4. ในการใช้สิทธิได้เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ในการทำละเมิด องค์การบริหารส่วนตำบลต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอบ โดยเจ้าหน้าที่ไม่ต้องขอใช้เต็มจำนวนก็ได้	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	293 (82.07%)	64 (17.93%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการใช้สิทธิไม่เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำلامเมิด ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในการทำวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ใน การใช้สิทธิไม่เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ในการทำلامเมินนองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอบด้วยโดยเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องชดใช้เต็มจำนวนก็ได้ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวมีจำนวนประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณเห็นด้วย 293 คนหรือร้อยละ 82.07 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเด็กน้อยเท่านั้นคือจำนวน 64 คนหรือร้อยละ 17.93 จะเห็นว่ามีประชาชนจำนวนน้อยที่ยังไม่เข้าใจการใช้สิทธิไม่เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ในการทำلامเมิด องค์การบริหารส่วนตำบลต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอบ โดยเจ้าหน้าที่ไม่ต้องชดใช้เต็มจำนวนก็ได้

**ตารางที่ 4.37 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ข้อ 5)**

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
5. หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำلامเมิดชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้กระทำلامเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเดินเลื่อนอย่างร้ายแรง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	335 (93.84%)	22 (6.16%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทำلامเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเดินเลื่อนอย่างร้ายแรง ซึ่งผลการวิจัยได้พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้ในการทำวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่า หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำلامเมิดชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้กระทำلامเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเดินเลื่อนอย่างร้ายแรง จำนวน 335 คน หรือร้อยละ 93.84 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเด็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 22 คน หรือร้อยละ 6.16 แต่ก็มีจำนวนประชาชนในการทำวิจัยครั้งนี้ที่ไม่เห็นด้วยที่หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำلامเมิดชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้ทำلامเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเดินเลื่อนอย่างร้ายแรงตาม พ.ร.บ.ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งสามารถจำแนกเพศได้ดังนี้คือ เพศหญิงไม่เห็นด้วย จำนวน 13 คน หรือร้อยละ 3.64 ส่วนเพศชาย ไม่เห็นด้วย จำนวน 9 คน หรือร้อยละ 2.52

ตารางที่ 4.38 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ภาพรวม)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกคล้องของประชาชนตาม พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกคล้องของประชาชน ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539	317 (88.80%)	40 (11.20%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับภาพรวมของสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการ
ปกคล้องของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539 ผู้วิจัยได้
พบว่า ประชาราตนองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี ซึ่งใช้ในการทำวิจัยส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 317
คนหรือร้อยละ 88.80 เกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกคล้องของประชาชนตาม
พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539 ส่วนประชาราที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง
จำนวนเล็กน้อยเท่านั้น คือ จำนวน 40 คนหรือร้อยละ 11.20 จะเห็นได้ว่าประชาราตนรับรู้ในสิทธิการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539 จำนวนมาก
ประชาราตนมีสิทธิได้รับการชดใช้ค่าสินไหนทดแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลอันเนื่องจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการละเมิดในขณะปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชารา
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาขององค์กรจะต้องรับผิดชอบด้วย ซึ่งกฎหมายวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง ในการออกคำสั่งทางปกครอง ได้วางหลักเกณฑ์เพื่อกู้คืนของสิทธิของ
ประชาราตน อันเป็นการยอมรับประชาราตน มิใช่เป็นผู้อยู่ใต้การปกครองที่ไร้สิทธิ ซึ่งเป็นการพัฒนา
กฎหมายให้สอดคล้องกับระบบประชาธิปไตยภายในประเทศ ให้หลักนิติรัฐ ที่ให้การกระทำการทุกอย่างของ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั้นจะต้องกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย มีความถูกต้องเหมาะสม และจะไม่ใช้
อำนาจโดยไร้เหตุผล เพื่อเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้อำนาจ
ตามอำนาจใจแต่ก็ยังมีประชาราตนการสัมภาษณ์บางส่วนซึ่งมีจำนวนน้อยที่มีความเห็นว่าองค์การ
บริหารส่วนตำบลลพบุรี ไม่ต้องรับผิดชอบพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยให้
เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองต้องดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมาย
ถ้าการกระทำการละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการ
กระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเอง ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำการละเมิดที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมิชอบด้วย
กฎหมาย โดยมิใช่การกระทำการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการ

กระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเองเฉพาะตัว ต้องรับผิดชอบการกระทำละเมิดสิทธิของประชาชนโดยไม่มีอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมายรับรองไว้ องค์กรนบริหารส่วนตำบลดอนต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้วองค์กรนบริหารส่วนตำบลดอนก่อน จึงมาเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการนั้นในภายหลัง ในการใช้สิทธิได้เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ในการทำละเมิดนั้นองค์กรนบริหารส่วนตำบลดอน ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอบด้วยโดยเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องชดใช้เดือนจำนวนกี่ได้

4.2.7 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ตารางที่ 4.39 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ข้อ 1)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	จำนวนคน (ร้อยละ)	
1. องค์กรนบริหารส่วนตำบลดอนท้องทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกิจหรือโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและรู้ด้วยรับฟัง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	339 (94.96%)	18 (5.04%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนใน การกิจหรือโครงการที่มีผลกระทบกับประชาชน ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาราตนการทำวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่า องค์กรนบริหารส่วนตำบลดอน ต้องทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกิจหรือโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและรู้ด้วยรับฟัง มีประชาชน จำนวน 339 คนคิดเป็นร้อยละ 94.96 ที่เห็นด้วยกับสิทธิ ตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ส่วนประชาราตนที่ไม่เห็นด้วยมี จำนวนเพียงเล็กน้อยคือ 18 คน หรือร้อยละ 5.04 จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความ เข้าใจในสิทธิดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งบ่งบอกถึงประชาชนมีความรู้ความเข้าใจว่าองค์กรนบริหาร ส่วนตำบลดอนต้องชี้แจง ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกิจ (Mission) หรือโครงการ (Project) ซึ่งมี ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนแสดงความ คิดเห็นและรู้ด้วยรับฟัง ครอบคลุมถึงความต้องการของประชาชน

3. Այս ինքնուրույն լազար է իշխանության մեջ պահպանվող գործությունները	ԴՐԱՆ	ԿՐԻՄԻՆԱ	345 (96.64%)	12 (3.36%)	N = 357 ԲՄ	Հայաց 100
--	------	---------	--------------	------------	------------	-----------

W.F. 2546 (QB 3)

4.41 گلیفیکیشن میکروپرینگز ایجاد کنید

2. សាខាអាស៊ាន	ឯកតាមរយៈលទ្ធផល	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន
346 (96.92%)	11 (3.08%)	11 (3.08%)	11 (3.08%)	11 (3.08%)
ឯកតាមរយៈលទ្ធផល	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន	ឯកតាមរយៈសារព័ត៌មាន
N = 357 នាម	ជាមុនបាន 100	ជាមុនបាន 100	ជាមុនបាន 100	ជាមុនបាន 100

W.F. 2546 (902)

ต่อความต้องการของประชาชนหรือเกิดผลต่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน จำนวน 345 คนหรือร้อยละ 96.64 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยคือจำนวน 12 คนหรือร้อยละ 3.36 จะเห็นได้ว่าประชาชนรับรู้ถึงการบริการที่ตรงตามความต้องการของประชาชน เกิดผลดีในการค่านิยมชีวิต เป็นดัวชี้วัดในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ที่จะทำให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4.42 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ข้อ 4)

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผู้ดูแล นุ่งเน้นความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก มีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการช่วยแก้ปัญหาในท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน	341 (95.52%)	16 (4.48%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารที่มุ่งเน้นความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก ผู้วิจัยได้พบว่าประชากรในการวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มุ่งเน้นความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก มีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการแก้ปัญหาในท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนจำนวน 341 คน หรือร้อยละ 95.52 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวนเพียงเล็กน้อยคือ 16 คนหรือร้อยละ 4.48 จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนต่ำสุดที่จะต้องบริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจกับผู้รับบริการและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ตรงตามความต้องการของประชาชน

**ตารางที่ 4.43 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ข้อ 5)**

สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระ ราชนิยมในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องประกาศกำหนดเป้าหมาย และ แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ เพื่อให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้	344 (96.36%)	13 (3.64%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการประกาศเป้าหมาย แผนงานและงบประมาณให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้ ผู้วิจัยได้พบว่า ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต้องประกาศกำหนดเป้าหมายและแผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ เพื่อให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้ จำนวน 344 คนหรือร้อยละ 96.36 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 13 คนหรือร้อยละ 3.64 จะเห็นว่า ประชาชนรับรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต้องมียุทธศาสตร์การบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาล ที่จะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นการบริหารนโยบาย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมกับสังคมของท้องถิ่น เพื่อส่งต่อความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนภายในท้องถิ่น ที่บ่งบอกถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ขององค์กรของรัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเอง ที่ต้องรู้ถึงงบประมาณรายได้ และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ตลอดจนรับรู้ถึงโครงการ แผนงาน ที่จะมีขึ้นเกี่ยวกับการจัดการบริหารให้กับประชาชนของตำบลเอง

**ตารางที่ 4.44 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติ
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ภาพรวม)**

ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ภาพรวมสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตาม พระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	343 (96.08%)	14 (3.92%)
N = 357 คน		
รวมร้อยละ 100		

จากการพิจารณาภาพรวมเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ผู้วิจัยได้พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จำนวน 343 คนหรือร้อยละ 96.08 ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือจำนวน 14 คนหรือร้อยละ 3.92 จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกิจกรรมโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและการบริหารบ้านเมืองที่ดีจำเป็นต้องเน้นความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี เพื่อให้การบริหารงานเกิดความโปร่งใส รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาของประชาชนได้และยังสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ตรงความต้องการของประชาชน

อีกบริบทหนึ่งเห็นว่าการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ย่อมมีปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคือ ทำให้การบริหารงานเกิดความล่าช้า หรือประชาชนที่ไม่รู้ไม่เข้าใจในโครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการเกิดความเสียหาย หรือบางครั้งความต้องการของประชาชนมีมากเกินไป จนไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ เพราะงบประมาณนี้ไม่เพียงพอ หรืออาจทำให้เกิดความขัดแย้งแตกแยก ขาดความสามัคคีระหว่างประชาชนกับผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี เมื่อก็ต้องปัญหาอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น แนวทางในการแก้ไข คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน หรือจัดกิจกรรมร่วมระหว่างฝ่ายบริหารและประชาชน เพื่อสร้างความสามัคคี ความเข้าใจ ให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประชาชนและผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ” (The Rights of People's Political Participation in Local Government : A Case Study of the Manucipality of Tambon Dun, Amphur Kanthararom, Changwat Sisaket) นี้ เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ และการรับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ประชากรการวิจัยครั้งนี้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอน จำนวน 3,282 คน ซึ่งหากลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย โดยการใช้สูตรของทากาโย ยามานะ (Tayo Yamane) และได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน และบังใช้การสัมภาษณ์และสังเกตกับบุคคลที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 21 คน โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 จากข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในเขตตำบลดอน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าประชาชนยังมีอาชญากรรมน้อยกว่าเดิม ให้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยลง ซึ่งเห็นได้จากการที่ 3.2 ประชาชนที่มีอายุ 36-50 ปี ใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดถึงจำนวน 145 คน หรือร้อยละ 40.62 อายุ 51-65 ปี จำนวน 58 คน หรือ 16.25 และอายุ 66 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน หรือร้อยละ 4.76 ซึ่งน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษานั้นพบว่าประชาชนมีการศึกษาสูงจะใช้สิทธิเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนที่มีอาชีพมั่นคงต่อชีวิตจะมาใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังจะเห็นได้ในตารางที่ 4.2(3) ซึ่งผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีมากที่สุดถึงจำนวน 120 คน หรือร้อยละ 33.61 ขณะเดียวกันก็พบว่าในด้านอาชีพของประชาชนในตำบลดอนนี้ ประชาชนที่มาใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น ตารางที่ 4.2(4) แต่ยังไรมีความต้องการที่จะหางานทำใหม่ แสดงถึงความไม่แน่นอนในอาชีพ เช่น ตารางที่ 4.2(5)

ปรากฏว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีความยากจนเป็นจำนวนมาก ซึ่งสภาพดังกล่าวอาจเป็นผลผลกระทบต่อการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยของไทยได้ ดังตารางที่ 4.2 (5) จะเห็นว่าประชาชนมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่ารายได้ประชาชาติจำนวน 223 คนหรือร้อยละ 62.46 เมื่อพิจารณาถึงการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆทางสังคมภายในหมู่บ้านหรือตำบล ผลการวิจัยปรากฏว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มดังตารางที่ 4.2 (6) จำนวน 153 คน หรือร้อยละ 42.86 ซึ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลคุณ เข้ามาใช้สิทธิมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่น และประการสุดท้าย เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของประชาชนในตำบลคุณกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 357 คนปรากฏผลว่ามีผู้อาศัยอยู่ในชุมชนมีระยะเวลาตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปมีจำนวน 166 คน หรือร้อยละ 46.50 เมื่อพิจารณาตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปผลปรากฏว่ามีจำนวน 256 คน หรือร้อยละ 71.71 นั้นบ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในตำบลคุณมีความรักในถิ่นที่อยู่อาศัย ย่อมต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนของตนให้เจริญก้าวหน้า

5.1.2 การรับรู้ความรู้ในด้านการเมือง การปกครองท้องถิ่น โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการเมือง การปกครองท้องถิ่นค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน ผลปรากฏว่ามีจำนวนถึง 326 คน หรือร้อยละ 91.20 ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจโดยในจำนวนนี้มีความรู้ ความเข้าใจทั้งหลักสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามตารางที่ 4.1 (1) จำนวน 348 คน หรือร้อยละ 97.48 ทราบถึงการสมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นว่าประชาชนในท้องถิ่นที่มีอายุไม่ต่ำกว่าขึ้นบันทึกบัญชีสามารถสมัครได้ตามตารางที่ 4.1 (2) มีจำนวน 261 คน หรือร้อยละ 73.11 ขณะเดียวกันก็เข้าใจถึงหน้าที่ในฐานะที่เป็นประชาชนว่าเมื่อประชาชนมีสิทธิแล้วต้องมีหน้าที่ควบคู่กันเข่นหน้าที่ในการเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติตามตารางที่ 4.1 (3) มีจำนวนถึง 337 คน หรือร้อยละ 94.40 อีกทั้งยังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามตารางที่ 4.1 (4) ถึงจำนวน 345 คน หรือร้อยละ 96.64 และยังมีความรู้ ความเข้าใจว่าประชาชนในตำบลคุณสามารถมีสิทธิชุมชนคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้วยความสงบและปราศจากอาชญากรรมตามตารางที่ 4.1 (5) จำนวน 337 คน หรือร้อยละ 94.40

5.1.3 การรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณจากประชารักษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน รับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ถึงจำนวน 335 คนหรือร้อยละ 93.95 โดยรับรู้

สิทธิเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลลวມีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและจัดทำบริหารสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชน ขณะเดียวกันก็มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง ตามตารางที่ 4.2 (1) จำนวน 319 คน หรือร้อยละ 89.36 นอกจากนี้ตามตาราง 4.2 (2) ขึ้นรับรู้ถึงสิทธิของประชาชนที่จะได้รับการรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจำนวน 338 คน หรือร้อยละ 94.68 และยังได้รับรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนฝึกอาชีพตามความต้องการของท้องถิ่นตามตารางที่ 4.2 (3) จำนวน 339 คน หรือร้อยละ 94.96 รวมทั้งการรับรู้สิทธิการบริหารจัดการ ฯฯ ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ และรับฟังความคิดเห็นรวมทั้งให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อการตัดสินใจตามตารางที่ 4.2 (4) จำนวน 342 คน หรือร้อยละ 95.80 ขณะเดียวกันประชาชนยังได้รับรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดูน มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการ ริเริ่มโครงการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามตารางที่ 4.2 (5) จำนวน 339 คน หรือร้อยละ 94.96

5.1.4 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องถิ่นนี้ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ของตำบลดูน เข้าใจถึงสิทธิการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำนวน 327 คน หรือร้อยละ 91.48 เกี่ยวกับเรื่องการให้บริการสาธารณูปโภค ซึ่งจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวางแผน แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตำบลดูน ตามตารางที่ 4.3 (1) จำนวน 334 คน หรือร้อยละ 93.56 ขณะเดียวกันย่อมเข้าใจว่าผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งตามตารางที่ 4.3 (2) จำนวน 340 คน หรือร้อยละ 95.24 และผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือคนที่ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถรวบรวมรายชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดูนตามตารางที่ 4.3 (3) จำนวน 307 คน หรือร้อยละ 85.59 ขณะเดียวกันประชาชนมีอิสระในการปกครองและพัฒนาตนเอง รวมทั้งการแก้ปัญหาในท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน ตามตารางที่ 4.3 (5) จำนวน 320 คน หรือร้อยละ 89.64

5.1.5 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามพระราชบัญญัติปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 นี้ผลจากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลดูน มีความเข้าใจถึงสิทธิการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จำนวน 331 คน หรือร้อยละ 92.72 โดยมีความเข้าใจในเรื่องการมีสิทธิในการคัดค้านคำสั่งทาง

ปกครองของเจ้าหน้าที่ซึ่งออกคำสั่งมิผลกระทบต่อประชาชนหรือเนื่องด้วยเจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งมีอคติไม่เป็นกลาง หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาดังจะเห็นได้ตามตารางที่ 4.4 (1) จำนวน 338 คน หรือร้อยละ 94.68 และเข้าใจสิทธิในเรื่องการพิจารณาคดีปกครอง โดยประชาชนคู่กรณีสามารถนำนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการพิจารณาได้ตามตารางที่ 4.4 (2) จำนวน 325 คน หรือร้อยละ 91.01 นอกจากนี้ยังเข้าใจถึงสิทธิที่สามารถจะได้รับข้อเท็จจริงและตรวจสอบเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการได้แจ้ง ชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตนตามตารางที่ 4.4 (3) จำนวน 344 คน หรือร้อยละ 96.36 ในขณะเดียวกันประชาชนมีความเข้าใจถึงสิทธิที่จะได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ ประหมัด สะควร គគគេវា จากรู้ในฐานะคู่กรณีตามตารางที่ 4.4 (4) จำนวน 334 คน หรือร้อยละ 93.56 อีกทั้งประชาชนคู่กรณีมีสิทธิขอให้มีการพิจารณาและออกคำสั่งทางปกครองใหม่ ถ้าหากคู่กรณีมีพยานหลักฐานใหม่ จำนวน 314 คน หรือร้อยละ 87.96

5.1.6 ในเรื่องการรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณส่วนใหญ่เข้าใจและรับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จำนวน 327 คน หรือร้อยละ 91.48 โดยประชาชนรับรู้และเข้าใจถึงสิทธิที่การให้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้ช่องทางต่างๆตามตารางที่ 4.5 (1) จำนวน 336 คน หรือร้อยละ 94.12 และประชาชนมีความเข้าใจว่าการให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นกระบวนการในการตรวจสอบและใช้สิทธิใช้สีบงในการปกครอง ได้ถูกต้องตามตารางที่ 4.5 (2) จำนวน 346 คน หรือร้อยละ 96.92 นอกจากนี้ยังได้รับรู้สิทธิว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โครงการ นโยบายที่ประชาชนร้องขอ ยกเว้นการเปิดเผยนั้นจะกระทบต่อกำลังมั่นคงปลอดภัยตามตารางที่ 4.5 (3) จำนวน 334 คน หรือ ร้อยละ 93.56 ขณะเดียวกันประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ก็รับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมในการเข้าตรวจสอบคุณข้อมูลข่าวสารตามตารางที่ 4.5 (4) จำนวน 302 คน หรือร้อยละ 84.59 และมีสิทธิในการตรวจสอบคุณสัญญาสำคัญของรัฐตามตารางที่ 4.5 (5) จำนวน 315 คน หรือร้อยละ 88.24

5.1.7 การรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จำกัดกันทราบมี จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จำนวน 317 คน หรือร้อยละ 88.80 โดยประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ จะต้องรับรู้และสามารถตรวจสอบเป้าหมายและแผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ

รวมถึงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลลูน ประกาศกำหนดตามตารางที่ 4.6 (1) จำนวน 342 คนหรือร้อยละ 95.80 นอกจานี้ยังทราบและรับรู้ว่าถ้าการกระทำจะละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการกระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเองตามตารางที่ 4.6 (2) จำนวน 320 คน หรือร้อยละ 89.64 ในขณะเดียวกันประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลลูนได้ทราบเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย เพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้วซึ่งมาเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการตามตารางที่ 4.6 (3) จำนวน 295 คน หรือร้อยละ 82.63 อี่างไรก็ตามเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอนชี้แจงเจ้าหน้าที่อาจไม่ต้องชดใช้เดือนจำนวนกี่ได้ ตามตารางที่ 4.6 (4) จำนวน 293 คน หรือร้อยละ 82.07 ถ้าหากแม้เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่นั้นชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนตามตารางที่ 4.6 (5) จำนวน 335 คน หรือร้อยละ 93.84

5.1.8 การรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประชาชนตำบลลูน ส่วนใหญ่รับรู้ถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 343 คนหรือร้อยละ 96.08 โดยประชาชนรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมโดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและแนวทางแก้ไขปัญหาตามตารางที่ 4.7 (1) จำนวน 339 คน หรือร้อยละ 94.96 ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามตารางที่ 4.7 (2) จำนวน 346 คน หรือร้อยละ 96.92 ขณะเดียวกันการบริการต้องถือเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ประโยชน์ตรงต่อความต้องการของประชาชนหรือเกิดผลต่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนตามตารางที่ 4.7 (3) จำนวน 345 คน หรือร้อยละ 96.64 นอกจานี้ยังต้องคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนตามตารางที่ 4.7 (4) จำนวน 341 คน หรือร้อยละ 95.52 ในเวลาเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลต้องประกาศกำหนดเป้าหมายและแผนการทำงานระยะเวลาเดือนเสร็จ รวมถึงบประมาณที่ต้องใช้เพื่อให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้ตามตารางที่ 4.7 (5) จำนวน 344 คน หรือร้อยละ 96.36

5.1.9 การรับรู้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักธงงานเจ้าหน้าที่ หรือประชาชนผู้มีประสบการณ์ทางการเมืองการปักธงในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และการสังเกต (Observation) กับบุคคลดังกล่าวจำนวน 21 คน โดยแต่ละบุคคลต้องตอบคำถามทั้งสิ้น

16 คำถ้า เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าประชาชนและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในท้องถิ่นด้วยความสมัครใจ และเห็นว่ามีความสำคัญต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย เมื่องจากทำให้ประชาชนในตำบลลูกน้ำมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดคนโขบധ ร่วมทำและร่วมพัฒนาร่วมทั้งร่วมแก้ไขปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลลูกน้ำ มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนคัดค้านการปฏิบัติงานที่จะนำมารังสีความเสียหายและความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนและท้องถิ่นตำบลลูกน้ำ รับรู้ถึงสิทธิที่สภากำบลลูกน้ำ กรณีหน้าที่ส่งเสริมอาชีพของประชาชน ขณะเดียวกันก็คุ้มครองและบำรุงรักษาระบบทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในตำบลลูกน้ำ รวมทั้งทราบถึงสิทธิในการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกน้ำทั้งสิทธิในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและสัญญาที่องค์กรบริหารส่วนตำบลลูกน้ำร่วมทุนกับเอกชนด้วย นอกจากนี้ยังทราบถึงสิทธิความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นนี้ จะบริหารบ้านเมืองที่ดีได้นั้น จำเป็นต้องเน้นถึงความโปร่งใส สุจริต ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกน้ำเป็นส่วนสำคัญ

5.2 อกิจกรรม

ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกน้ำมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางเมืองที่มีอยู่ตั้งแต่ในทางปฏิบัติประชาชนใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก สิทธิที่ประชาชนใช้มีเพียงสิทธิการเลือกตั้ง สิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเป็นสิทธิที่ประชาชนมีความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและเป็นหน้าที่ของพลเมือง ทำให้ประชาธิปไตยบังเกิดความมั่นคง โดยการเริ่มต้นจากการดับท้องถิ่นจนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป (โกวิทย์ พวงงาม, 2542 : 8-9) ส่วนสิทธิอื่นนอกจากที่กล่าวแล้วประชาชนไม่เคยใช้สิทธิเหล่านี้ เช่น สิทธิการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สิทธิการชุมนุมคัดค้าน โขบധโดยสงบปราศจากอาชญากรรม หรือสิทธิการยื่นถอดถอนสมาชิกสภาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกจากตำแหน่ง สิทธิขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ สิทธิการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม จารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ทั้งนี้เพาะขาดแกร็นนำชาวบ้านในการนำพาชาวบ้านแสดงสิทธิค้านเหล่านี้

ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่ใช้สิทธิการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สิทธิการชุมนุมคัดค้าน โขบധโดยสงบปราศจากอาชญากรรม สิทธิการยื่นถอดถอนสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารออกจากตำแหน่ง สิทธิขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ สิทธิการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม จารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น เพราะประชาชนคิดว่าผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจรัฐตามกฎหมาย มีความ prerogative ไม่กล้าใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสาร คัดค้าน ถอนถอนหรือเสนอข้อบัญญัติ ท้องถิ่น อีกทั้งประชาชนยังขาดผู้นำ ไม่มีแบบอย่างการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมถึง ประชาชนยังขาดความกระตือรือร้น ไม่เห็นประโยชน์หรือความสำคัญในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนคิดว่าการประกอบอาชีพ ปัจจัยทางเศรษฐกิจครอบครัวมีความสำคัญเร่งด่วนมากกว่า โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องเกิดจากความเต็มใจ มีความเป็นอิสระจะต้องมีเวลา มีความสนใจ และจะต้องไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมของประชาชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการทางเศรษฐกิจของครัวเรือนนับบทบาทสำคัญมากกว่าภาระทางการเมือง

งานของปริชาติ วัลย์สตีบาร์ และคณะ (2546 : 205) มีความสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ ที่ว่าการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อระบบประชาธิปไตย เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง เป็นการเมืองของปวงชนส่วนใหญ่ เช่น สิทธิการถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารและสมาชิกสภา ร่วมตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี สิทธิการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นสิทธิที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิการชุมนุมคัดค้านนโยบายโดยสงบ ปราศจากอาชญากรรม ทำให้ประชาชนสามารถแสดงออก แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หรือต่อต้านคัดค้านนโยบายหรือคำสั่งที่จะเกิดผลเสียต่อท้องถิ่น (ไกวิทย์ พวงงาม, 2542 : 8-9) สิทธิในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและสัญญาท่องค์การบริหารส่วนตำบลดูนร่วมทุนกับเอกชน ทำให้ประชาชนมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อใช้ในการตัดสินใจให้ความร่วมมือหรือคัดค้านโครงการนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถตรวจสอบให้มีความโปร่งใส สุจริต สนองตอบต่อความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

5.3.1 เนื่องจากการศึกษาเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดูนร่วมทุนกับเอกชน จังหวัดศรีสะเกษนี้ เป็นประเด็นที่น่าจะได้มีการศึกษาอย่างกว้างขวางต่อไป เพราะเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้

การเรียนรู้ และศิลปะของการทำงานอย่างแท้จริง ดังนั้นการที่จะให้บริบทของความรู้ในด้านนี้ เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางจึงควรสนับสนุนการศึกษาวิจัยต่อไป

5.3.2 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายแยกจากกันหลาบฉบับ จึงควรมีการศึกษาวิจัยสิทธิการมีส่วนร่วมทั้งหมดที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิได้พร้อมขั้นตอน รายละเอียด รวมถึงตัวอย่าง เพื่อให้ประชาชนสามารถศึกษา กันคว้าได้สะดวก ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่าง ต่องแท้ มีความมั่นใจกล้าใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ทำให้เป็นคุณมีของประชาชน ในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.4.1 เพื่อที่จะให้ประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารห้องถิน และสมาชิกสภา ห้องถิน องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ ได้เข้าใจถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมาก ขึ้น เห็นความมีการประสานพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทุกรูปแบบ กระตุ้นเตือนให้ประชาชนทราบและ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนในห้องถินองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณ เกิดความรัก หวงแหน ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของตำบลคุณ และมีส่วนร่วมทางการเมืองการ ปกครอง

5.4.2 ปรับกฎหมายที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ควรมีการกำหนด มาตรการการลงโทษกับผู้กระทำที่เกิดความเสียหายต่อประชาชนและห้องถินที่ผิดกฎหมายอย่าง เคร่งครัดเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ເອກສາຣ້ອງອົງ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. พระราชบัญญัติสถาบันฯและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2537.

———. พระราชบัญญัติสถาบันฯและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2542.

กิติพัฒน์ นนทปั้นมะดุล. การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคมแนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

โกวิทย์ พวงงาน. มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสนาธรรมา, 2542.

———. การปกครองท้องถิ่น : ว่าด้วยทฤษฎีแนวคิด และหลักการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสนาธรรมา, 2544.

———. ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสนาธรรมา, 2548.

กัลชาณี ธนาสุวรรณ. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

คารินทร์ แก้วมูล. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พุทธศักราช 2540. วิทยานิพนธ์ปริญญาราชภัฏเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.

ถวิลอดี บุรีกุล. การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2550.

ทนงศักดิ์ คุ้มไช่น้ำ. การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2540.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟ, 2540.

เชียรชัย บุรพชรณก. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของชุมชนในกิจการสุขาภิบาลของหมู่บ้านเพื่อนบ้านทางสาธารณสุขในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

นก柳 เมืองสอง. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาราชภัฏประคำานศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- นิรันดร์ จงวุฒิเวชย์. กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาการพิมพ์, 2527.
- บรรจิค อนุเวช. การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- วิทยานิพนธ์ปริญญาตรุศศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- บุญยิ่ง ประทุม. การปักครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ประยัค/หงษ์ทองคำ. การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปักครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นำอักษรการพิมพ์, 2540.
- ปริญญา เทวนฤทธิ์กุล. สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ : องค์การค้าข่องครุยสปา, 2544.
- ประชาติ วัลย์เสถียร. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- ประชาติ วัลย์เสถียร และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, 2546.
- พงษ์สวัสดิ์ อักษรสาลศรี. สิทธิการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านเดินในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- พิสันต์ ธนาสารสมบูรณ์. รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ศึกษากรณีกาฬสีชั่ง จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- มนิติ์ จุนป่า. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- วรชัย เยาวประณี. โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับไมโครคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ไอเดียสนัฟโซฟต์, 2533.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

วรทัต ลั้ยนันทน์. การมีส่วนร่วมการปักครองส่วนท้องถิ่น อบต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2545.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : วิญญาณ จำกัด, 2538.

วรรษิการ ภูมิวงศ์พิทักษ์. ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตป่าทุนวันกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

วิทยา บุณยะเวชชีวน. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปักครองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.

ภูมิสาร ตันไชย. การกระจายอำนาจสู่องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2547.

ศรีทับทิม พานิชพันธ์. “สัมพันธภาพที่ดีในการครอบครัว” ใน รวมบทความวิทยุโครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการบริการจัดสวัสดิการครอบครัวและเด็กแก่องค์กร สมาคม และประชาชนทั่วไป (ฉบับต้อนรับปีใหม่). กรุงเทพฯ : สถาบันสังคมเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2527.

สมคิด เลิศไพบูลย์. กฎหมายการปักครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อ็อกเซปอร์เน็ท, 2547.

สามารถ ก้อนจันทร์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปักครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลળามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

สุพินดา เกิดมานลี. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของศตรีในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลอ่ำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547.

สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูม. “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550”, ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 47 ก เล่ม 124. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูม, 2550.

หยุด แสงฤทธิ์. หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญาณ, 2538.

อนร รักษาสัตย์. การเมืองการปักครองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ว.เจ. พринติ้ง, 2539.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- อรรถตร จันทร์ตน. สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพิจารณาโครงการของรัฐ :
ศึกษากรณีโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีศาสตร
 มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- อัชฎางค์ ปาณิกบุตร. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วี.เจ. พринติ้ง, 2544.
- Huntington, S., P. and Nelson, J. M. No Easy Choice : Political Participation in Developing Countries. Cambridge: Harvard University Press, 1976.
- McClosky, H. "political Participation", In International Encyclopedia of the Social Science.
 12: 252. New York: McMillan and Free Press, 1968.
- Robson, W. A. 1953. "Local Government" in International Encyclopedia of the Social Sciences.
 10 (1953): 574.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

**สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพุน อำเภอภูกระดึง จังหวัดครึ่งเกย**

คำชี้แจง

แบบสอบถามดูนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย เรื่อง “สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพุน อำเภอภูกระดุง จังหวัดครึ่งเกย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ข้อมูลที่ได้นี้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือจากท่านเพื่อตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน เมื่อท่านอ่านคำถามแล้ว ขอความกรุณาท่านทำเครื่องหมาย X ลงหน้าตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ขอความกรุณาท่านช่วยตอบแบบสอบถามให้หมดทุกข้อความความเป็นจริงและความความคิดเห็นของท่าน เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเป็นความลับ และจะใช้ในทางวิชาการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ท้ายนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายสายรุ้ง สมานิช

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากร

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย X ลงใน () แบบสอบถามข้างล่างนี้

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุปัจจุบัน

- () 1. 18 - 35 ปี () 2. 36 - 50 ปี
 () 3. 51 - 65 ปี () 4. 66 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
 () 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. () 3. อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า
 () 4. ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า () 6. อื่นๆ (ระบุ).....

4. อาชีพ

- () 1. เกษตรกรรม () 2. รับจ้าง
 () 3. ประกอบธุรกิจ / ห้างร้าน () 4. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 () 5. ว่างงาน / ไม่มีงานทำ () 6. อื่นๆ (ระบุ).....

5. รายได้

- () 1. ต่ำกว่า 13,380 บาท / เดือน () 2. 13,380 -20,000 บาท / เดือน
 () 3. 20,001 - 30,000 บาท / เดือน () 4. 30,001 - 40,000 บาท / เดือน
 () 5. เกินกว่า 40,000 บาท / เดือนขึ้นไป

6. ภัยในหมู่บ้านหรือตำบล ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆทางสังคมประเภทใด

- () 1. กลุ่momทรัพย์ () 2. กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน
 () 3. กลุ่มพัฒนาอาชีพ () 4. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข
 () 5. กลุ่มแม่บ้าน () 6. กลุ่มอื่นๆ(ระบุ).....
 () 7. ไม่เป็นสมาชิก

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชนชั้น

☐ 1. ต่ากว่า 9 ปี
☐ 3. 20 - 29 ปี | ☐ 2. 10 - 19 ปี
☐ 4. 30 ปีขึ้นไป |
|--|---|

ส่วนที่ 2 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลอุน อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัด ศรีสะเกษ

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย /
ลงในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่ ที่ตรงกับความคิดเห็นและความเชื่อของท่าน

1. ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
1.	หลักการสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจในการเข้ามาริหารจัดการ ค้นหาปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหาท้องถิ่น เพื่อประชาชนในท้องถิ่นรู้ความต้องการ รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองดีกว่าบุคคลภายนอก		
2.	ประชาชนในท้องถิ่นที่อายุไม่ต่ากว่ายี่สิบห้าปีนับริบูรณ์ในวันเดียวกันสามารถสมัครผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเดือกดังได้		
3.	ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินสมทบอื่นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ		
4.	วาระในการดำรงตำแหน่งของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีกำหนดคราวละ 4 ปี		
5.	การชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยความสงบและปราศจากอาชญากรรม เป็นสิทธิของประชาชนที่สามารถกระทำได้		

2. สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ 2550

ลำดับ	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองและจัดทำ บริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความ เป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการ สาธารณูปโภค การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง		
2.	องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อ ประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการ ดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และกำกับการบริหารจัดการ		
3.	องค์กรบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่นำร่องรักษาศิลปะ ชาติ- ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมถึง การจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความต้องการภายใน ท้องถิ่นนั้น		
4.	การบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล ที่จะมีผลกระทบต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ต้องแจ้งข้อมูล รายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนเป็นเวลาพอสมควร และอาจต้อง จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือให้ประชาชนออกเสียงประชามติ เพื่อการตัดสินใจ		
5.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดการ ริเริ่มโครงการ การนำร่องรักษา ^{การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขต พื้นที่ โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม}		

3. สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	องค์กรบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณูปโภคในตำบลและต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวางแผน แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น		
2.	ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ		
3.	ประชาชนผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบรายชื่อ เพื่อเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่นได้		
4.	องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคน ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบรายชื่อเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพราเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งได้		
5.	รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการปักครองตนเองและพัฒนา รวมทั้งแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น ตามความต้องการของประชาชนเอง		

4. สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปักครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปักครองพ.ศ.2539

ลำดับ	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลมีสิทธิในการคัดค้านคำสั่งทางปักครองของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะมีผลกระทำต่อตนได้ ถ้าเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่เป็นกลาง มีอคติโดยส่วนตัว หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา		

2.	<p>ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p>	
1.	<p>ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p>	

AB1317013W.A.2540

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
3.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โครงการ นโยบายที่ประชาชนร้องขอ ยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลกระบวนการนั้นคงปลดภัย หรือส่วนได้ส่วนเสียอันเพียงได้รับการคุ้มครองของบุคคลอื่นตามกฎหมายรวมทั้งความคิดเห็นและคำแนะนำภายในหน่วยงาน		
4.	ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบคุณภาพสำหรับของรัฐ เช่น ศักยภาพ สัมปทาน ศักยภาพภาครัฐด้านตัดตอน ศักยภาพร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ		
5.	ประชาชนทุกคนยื่นฟ้องมีสิทธิเข้าตรวจสอบคุณภาพข่าวสาร แต่สำหรับคนต่างด้าวสามารถตรวจสอบคุณภาพข่าวสารเฉพาะเรื่องการปกป้องสิทธิของคนต่างด้าว		

6. สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
1.	องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบเนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน		
2.	ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการกระทำนั้นตามลำพังด้วยตนเอง		
3.	องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่เดียว องค์กรบริหารส่วนตำบลจึงไม่เรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติการนั้น		

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
4.	ในการใช้สิทธิไม่เบี้ยกับเจ้าหน้าที่ในการทำلامเมิด องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมประกอน โดยเจ้าหน้าที่ไม่ต้องชดใช้เดือนจำนวนกี่ได้		
5.	หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำلامเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้กระทำلامเมิดด้วยความงใจหรือประมาทเดินเด้ออย่างร้ายแรง		

7. สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามพระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
1.	องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องประกาศกำหนดเป้าหมาย และแผนการทำางาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ เพื่อให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้		
2.	องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเกี่ยวกับ กิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และรู้ดังรับฟัง		
3.	การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ต้องเป็นระบบราชการให้ ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี การแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมและลดความขัดแย้งในสังคม		
4.	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มุ่งเน้นกับความต้องการและความพึง พอกใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก มีการสำรวจความต้องการ ของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ		

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
	นำมานำมา ปรับปรุงการปฏิบัติราชการแก้ปัญหาในท้องถิ่น ตามความต้องการของประชาชน		
5.	การให้บริการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลาง ต้องมีค่านิร्वัตและแสดงผลลัพธ์ให้เห็นโดยชัดเจน เพื่อให้ประโยชน์จากการกิจกรรมต่อความต้องการของประชาชน หรือเกิดผลต่อการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน		

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ

**เรื่อง สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล
ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี อําเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ**

สำหรับสัมภาษณ์ สังเกต ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี และประชาชนผู้มีประสบการณ์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี อําเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 21 คน

1. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของการปกครองของประชาชนในตำบลลพบุรีมีความสำคัญและมีผลดีต่อการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
2. ท่านคิดว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี สามารถมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจในการวางแผนและแก้ไขปัญหาในองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
3. ท่านคิดว่าประชาชนในตำบลลพบุรีสามารถชุมนุมคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนตำบลลพบุรีหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
4. ท่านคิดว่าสภาพตำบลลพบุรีมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนและส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการภายในตำบลลพบุรีหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
5. ท่านคิดว่าสภาพตำบลลพบุรีมีหน้าที่คุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในตำบลลพบุรีหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
6. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายบริการสาธารณูปโภค เช่น การไฟฟ้า การน้ำประปา โทรศัพท์ เป็นต้น ให้กับประชาชนในตำบลลพบุรีหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?
7. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี ต้องรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อประชาชนในตำบลลพบุรี เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบหรือไม่ เพาะะเหตุใด ?

8. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคุณที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถรวบรวมชื่อเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพราเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งได้หรือไม่ และท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราเหตุใด ?
9. ท่านคิดว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ถูกทางหรือมีอคติโดยส่วนตัว ประชาชนในตำบลคุณสามารถคัดค้านคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่องตนได้หรือไม่ และท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราเหตุใด ?
10. ท่านคิดว่าประชาชนในตำบลคุณมีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและสัญญาที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลคุณร่วมทุนกับเอกชนหรือไม่ และท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราเหตุใด ?
11. ท่านคิดว่าตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณต้องรับผิดพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย จนเกิดความเสียหายต่อประชาชนในตำบลคุณหรือไม่ เพราเหตุใด ?
12. ท่านคิดว่าหน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐหรือไม่ เพราเหตุใด?
13. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคุณ ต้องประกาศกำหนดเป้าหมายและแผนการทำงานรวมทั้งระยะเวลาแล้วเสร็จ ตลอดจนงบประมาณที่ต้องใช้ให้ประชาชนทราบและตรวจสอบหรือไม่ เพราเหตุใด?
14. ท่านคิดว่าเพื่อให้เกิดการบริหารบ้านเมืองที่ดี ลดความขัดแย้ง และแบ่งทรัพยากรอย่างยุติธรรม การบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณต้องเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วมหรือไม่ เพราเหตุใด และถ้าจะเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวต้องทำอย่างไร?
15. ท่านคิดว่าถ้าจะให้เกิดการบริหารบ้านเมืองที่ดีจำเป็นต้องมุ่งเน้นความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนในตำบลคุณหรือไม่ เพราเหตุใด?

16. ท่านคิดว่าเมื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนจะเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนหรือไม่ ถ้ามี อะไรบ้างและมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร?

สังเกตและสัมภาษณ์เก็บข้อมูล วันที่.....เดือน..... พ.ศ.2555 .เวลา.....น.
ผู้สังเกตและสัมภาษณ์เก็บข้อมูล นายสาครรุ่ง สมานชิ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

ประวัติการศึกษา

ประวัติการทำงาน

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

นายสายรุ้ง สมานิช

ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

โรงเรียนบ้านอังกุล ตำบลใจดี อำเภอชุมขันธ์
จังหวัดศรีสะเกษ

มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6

โรงเรียนชุมขันธ์ อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประกาศนียบัตรวิทยาศาสตร์การแพทย์ (รังสีเทคนิค)

มหาวิทยาลัยมหาดิล, พ.ศ.2531-2532

วิทยาศาสตรบัณฑิต (รังสีเทคนิค)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, พ.ศ.2547-2548

พ.ศ. 2533 - ปัจจุบัน

โรงพยาบาลกันทรารมย์ อำเภอ กันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

กระทรวงสาธารณสุข

นักกรังสีการแพทย์

หัวหน้ากลุ่มงานรังสีวิทยา

โรงพยาบาลกันทรารมย์ อำเภอ กันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ